



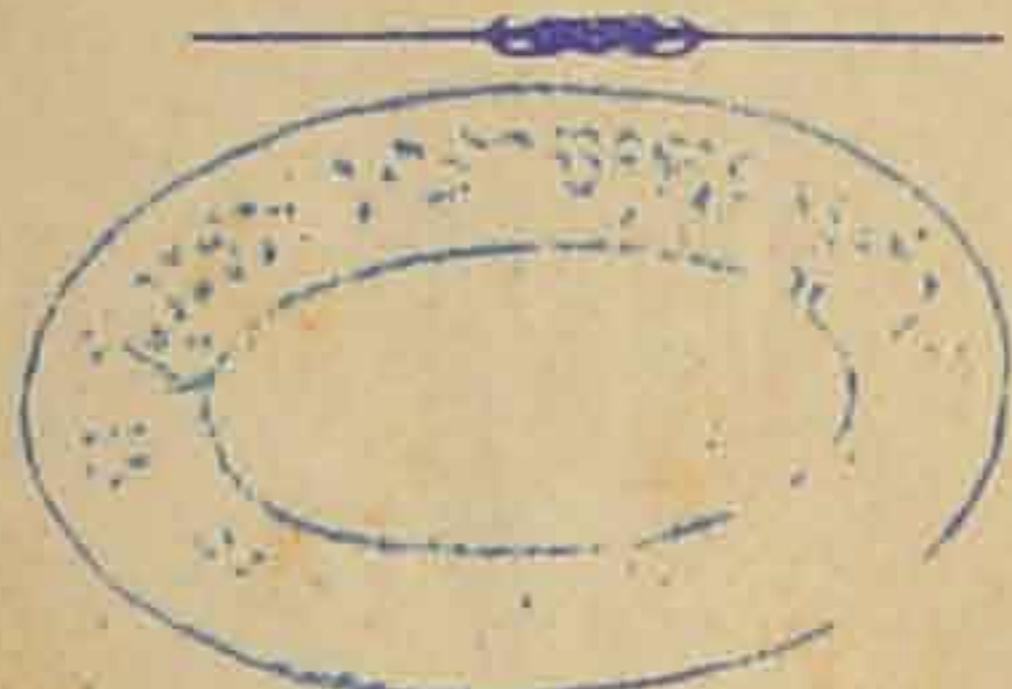
លេខ២៦ ផី មេសា - ឧសភា - មិថុនា រ. ស. ២៥១០

ពាណិជ្ជកម្មប្រជាពលរដ្ឋ

នគរបាលភ្នំពេញចំណែកអាសយដ្ឋាន

ទៅ

ពុជ្ជកសហគម្រោ - មន្ទីរបណ្តុះកម្ពុជាអ្នក



LA LUMIERE BOUDDHIQUE

REVUE TRIMESTRIELLE

DE

L'ASSOCIATION DES BOUDDHISTES

CENTRE DU CAMBODGE

AVRIL - MAI - JUIN 1967

N° 26

៩៧២ ២៦ មេសា - ឧសភា - មិថុនា ៧. ស. ២៥៩០

ពន្លឹងបន្ទាប់
នគរាមីនី ប្រចាំរោចនេយោះ
ទៅ

ពុជកសហកម្ម - នគរាមីនី កម្ពុជា

LA LUMIERE BOUDDHIQUE

REVUE TRIMESTRIELLE

DE

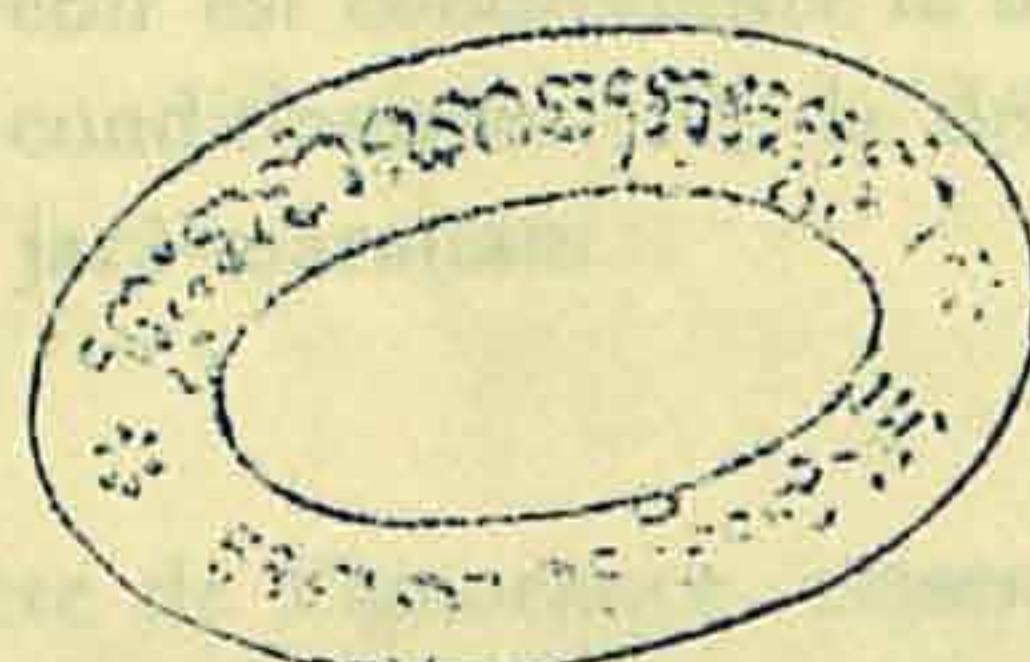
L'ASSOCIATION DES BOUDDHISTES

CENTRE DU CAMBODGE

AVRIL - MAI - JUIN 1967

N° 26

ចាងប្រាងនៃការដំឡើយ	: ENG - SOTH
បណ្តាញការ	: នគ - លេខ
ទីសំណាក់ការបេណ្ឌភាគអាសន្ន :	ភ្នំពេញ ភ្នំពេញ



ကျော်ကျော်ပြောကုန် ၃၇၁

អក្របទ

មាតិកាប្រើដៃ

၁၂၅

BUDDHA SĀSANĀ

Essai de Compréhension

Par S.A.R. Samdech Krom Preah
Sisowath Monireth (Suite)

Le Bouddha nie catégoriquement l'existence d'une telle âme, d'un tel soi, d'un tel égo ou d'un tel âtman. Il affirme que c'est une idée fausse parce qu'imaginaire, ne correspondant à rien dans la réalité. Bien plus, c'est cette croyance qui fait naître des pensées dangereuses de «moi» et de «mien», des désirs égoïstes et insatiables, de l'attachement, d'égoïsme et d'autres souillures. Elle est la cause de tous les troubles, de tous les maux du monde. C'est ce qui est connu sous le nom de théorie d'Anatta ou non-soi qui découle de celle d'Anicca car, se peut-il qu'il y ait quelque chose de permanent, d'immuable dans l'homme quand, dans l'analyse des cinq agrégats qui le composent, on ne trouve que changement et impermanence? Le principe de la Production conditionnée apporte une nouvelle confirmation si besoin est. C'est le Paṭicca Samuppâda qui s'énonce sous deux formes. La petite formule est :

“Quand ceci est, cela est—Imasmin sati idam hoti”

“Ceci apparaissant, cela apparaît—Imassuppâdâ idam uppajjati”.

“Ceci cessant, cela cesse— Imassa nirodhâ idam nirujjhati”.

La formule détaillée comprend douze facteurs :

1).— Par l'ignorance sont conditionnées les actions volitionnelles ou formations kammiques—Avijjâpaccayâ saṃkhârâ .

2).— Par les actions volitionnelles est conditionnée la conscience—Saṃkhârapaccayâ viññâṇam .

3).— Par la conscience sont conditionnés les phénomènes physiques et mentaux—Viññâṇappaccayâ nâmarûpam .

4).— Par les phénomènes physiques et mentaux sont conditionnées les six facultés (les cinq organes des sens et l'esprit)—Nâmarûpappaccayâ saṅkâyatanam .

5).— Par les six facultés est conditionné le contact (sensoriel et mental)—Saṅkâyatappaccayâ phasso.

6).— Par le contact est conditionné la sensation—Phassappaccayâ vedanâ.

7).— Par la sensation est conditionnée le désir (taṇhâ)—Vedanâpaccayâ taṇhâ.

8).— Par le désir (taṇhâ, soif) est conditionnée la saisie—Taṇhâpaccayâ upâdânam .

9).— Par la saisie est conditionnée le processus du devenir—Upâdânappaccayâ bhavo.

10).— Par le processus du devenir est conditionnée la naissance—Bhavappaccayâ jâti.

11).— Par la naissance sont conditionnées (12) la décrépitude, la mort, les lamentations, les peines etc... Jâtippaccayâ jarâ-maraṇam...

Il en résulte que :

1).— Par la cessation complète de l'ignorance, cessent les actions volitionnelles ou formations kammiques,

2).— Par la cessation complète des actions volitionnelles, cesse la conscience,

3).— Par la cessation complète de la conscience, cessent les phénomènes physiques et mentaux,

4).— Par la cessation complète des phénomènes physiques et mentaux, cessent les six facultés,

5).— Par la cessation complète des six facultés, cesse le contact,

6).— Par la cessation complète du contact, cesse la sensation,

7).— Par la cessation complète de la sensation, cesse le désir,

- 8).— Par la cessation complète du désir, cesse la saisie,
- 9).— Par la cessation complète de la saisie, cesse le processus du devenir,
- 10).— Par la cessation complète du processus du devenir, cesse la naissance,
- 11).— Par la cessation de la naissance (12) cessent la décrépitude, la mort les lamentations, les peines...

Nous venons de voir que c'est l'avijjâ (l'ignorance) qui commence le cycle du Paticca Samuppâda. Nous nous demandons : "Quelle est cette ignorance ? "

La réponse faite par le Bouddha à cette question est la meilleure :

— "Ne pas connaître la douleur, ne pas connaître l'origine de la douleur, ne pas connaître la suppression de la douleur, ne pas connaître le chemin qui mène à la suppression de la douleur : voilà, ô disciples, ce que l'on appelle l'ignorance". (Majjhima Nikâya).

C'est l'ignorance des quatre Nobles Vérités qui sont à elles seules la Vérité unique

— "Les choses, ô Sâriputta, n'existent pas de la façon que le pensent, dans leur attachement à elles, les hommes ordinaires et ignorants qui n'ont pas reçu l'enseignement à ce sujet.

— "Comment donc existent-elles, Seigneur ?

— "Elles n'existent qu'en tant qu'elles n'existent pas en réalité. Et en tant qu'elles n'existent pas, on les nomme avijjâ, c'est-à-dire non connaissance. C'est à elles que les hommes ordinaires et ignorants s'attachent, parce qu'ils se représentent toutes choses comme existant alors qu'en réalité aucune n'existe". (Prajñâpâramitâ).

C'est donc ignorer l'anicca et l'anatta des choses.

— "Une limite antérieure de l'ignorance, ô Bhikkhus, ne peut pas se découvrir, telle qu'auparavant l'ignorance n'aurait pas existé et serait née ensuite. Si les choses ne se passent pas ainsi maintenant, ô Bhikkhus, néanmoins on découvre que l'ignorance a été produite par une cause".

Cette cause est l'ignorance même.

De ce qui précède, on remarque que chacun des facteurs est en même temps conditionné—Paticca samuppâna—and conditionnant—Paticca samuppâda. Ils sont donc tous relatifs et interdépendants: ce qui fait que le Paticca Samuppâda doit être considéré non comme une chaîne mais comme un cercle et il exclut l'idée de libre arbitre qui ne saurait exister alors que la totalité de ce qui existe est conditionnée, relative et soumise à la loi de cause et d'effets.

Pour mieux comprendre la théorie d'Anatta, il est à noter qu'il y a deux sortes de Vérités : la vérité conventionnelle—sammati sacca—and la vérité ultime—paramattha sacca. Selon la première, quand on parle de «je», «vous», «être», «individu», «soi» c'est dire une vérité conforme à la convention du monde. Mais selon la deuxième, en réalité, il n'y en a pas.

Le Bouddha dit :

"Sabbe saṃkhârâ anicca—toutes les choses conditionnées sont impermanentes.
 "Sabbe saṃkhârâ dukkhâ—toutes choses conditionnées sont dukkha.
 "Sabbe Dhammâ anattâ—tous les Dhamma sont sans soi".

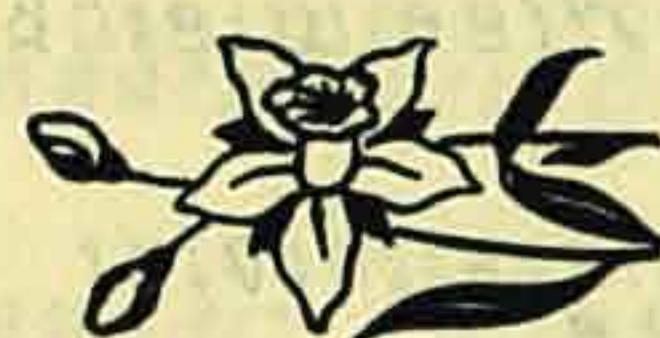
“Le terme «Dhamma» ici englobe tout ce qui est conditionné et non conditionné, bon ou mauvais, relatif ou absolu. Ainsi, «Sabbe Dhammā anattā» a pour signification exacte : il n'y a pas de «soi» ou «Atman» nulle part et encore moins dans les cinq agrégats”.

Dans le Mahāvagga du Vinaya Piṭaka, le Bouddha démontre cet «Anatta» de la façon suivante :

“La corporéité, ô disciples, n'est pas le «soi» (âme—Atman). Si elle était le «soi», elle ne pourrait pas être sujette à la maladie et l'on devrait pouvoir dire : «Ainsi soit mon corps, ainsi ne soit pas mon corps» .

“Mais comme la corporéité n'est pas le «soi», par suite le corps est sujet à la maladie et l'on ne peut pas dire : «Ainsi soit mon corps, ainsi ne soit pas mon corps» .

“Les sensations, ô disciples, ne sont pas le «soi». Si elles étaient le «soi», elles ne pourraient être sujettes à la souffrance et l'on devrait pouvoir dire : «Ainsi soient mes sensations, ainsi ne soient pas mes sensations» .



ពុជ្ជនាសិត

និត្តិ រាជសេដ្ឋកែ និត្តិ

និត្តិ ធម៌លសេដ្ឋកែ

និត្តិ ធម៌សេដ្ឋកែ តេជ្រា

និត្តិ តេជ្រានាសិត និជិ

គ្មានក្រឹងអ្វីស្រីដោយក្រឹងគីកធរ៉ូយ, គ្មានការធ្វើលោកអ្វីស្រីដោយការធ្វើ
លោកអីទោស៖ទំនួយ, គ្មានសំណាក្តុអ្វីស្រីដោយសំណាក្តុគីមោហៈទំនួយ, គ្មាន
ស្ថិងអ្វីប្រុបចាននិងស្ថិងគីកណ្តាត់ទំនួយ ។

ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រា

ការល្យាគិច្ចរណាលើយល់ប្បាស់

សម្រួលក្រុមព្រះនគរូបត្រួតព្រះរាជនិភ័យ (ក)

ដីមួយចំបាត់ជីវិត ? ដីមួយចំបាត់មានរាង : ?

ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រា ទីនឹងឯកសារនាមាស់ ទីនឹងឯកសារនាមាស់

ជីវិតទីក្នុងបានឯកស្តីដី ដីលើហុកត្រូវបានឯកស្តីដី ហើយនាំយកទាំងអ្នក

ដីនៃនៅក្នុងបានឯកស្តីដី ទីនឹងឯកស្តីដី ទីនឹងឯកស្តីដី មួយ

វិធានធម៌នាមេដ្ឋីយ តីហុកនាមិចនិច្ចនៅ ឬ សេចក្តែះ យ៉ាងណាមួញ ជីវិតរបស់

មនុស្សក្នុងបានឯកស្តីដី ដីលើហុកត្រូវបានឯកស្តីដី ដីលើហុកត្រូវបានឯកស្តីដី

តាមទីយនៃ ជីវិតរបស់មនុស្សជាការប្រព្រឹត្តិទេម្មយនៃនៅបញ្ហាផីដី ដីលើហុកត្រូវបានឯកស្តីដី

សេចក្តែះ តីហុកស្តីដី តីហុកស្តីដី សេចក្តែះ តីហុកស្តីដី តីមនកតែ

ជាប់បានសម្រេច នឹងមានយាត្រូវបញ្ហាកន្លែងនៅក្នុងបានឯកស្តីដី ឬ បញ្ហាផីដី នៅយំណាងបានឯកស្តីដី

បំណង, នឹងកត់, នឹងណា ឬនឹងទីក្រុងបានឯកស្តីដី, ឬនឹងទីក្រុងបានឯកស្តីដី កំបែនឯកស្តីដី

របស់ណាមួយជាប់បានឯកស្តីដី ដោយការបានឯកស្តីដី ឬ ដីសង្វែរ ស្តាប់កែត់ ឬ កែត់

ស្តាប់កែត់ នឹងនៅក្នុងបានឯកស្តីដី ដោយការបានឯកស្តីដី កាលណាមួយជាប់បានឯកស្តីដី

ជាប់បានឯកស្តីដី ដីលើហុកត្រូវបានឯកស្តីដី ឬ បញ្ហាផីដី នឹងកត់

នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

ឬ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់ នឹងកត់ តីមនសត្វ, តីមនប្រុង, តីមនអត់

កំណើតដល់មនុស្ស ១ អាតុទនេះហើយដែលមានឡាយភាពិជ្ជរណៈសោយចេនាមួយ ទន្លេ
យកនូវដល់បុណ្យតាមអំពេជ្រកុសល បុផលប្រាបតាមអំពេជ្រអកុសល ២

ព្រះលាងសុវត្ថ: បុបនេះ ពួកគាំទ្វាន់រួម ជាសកាយទិន្នន័យ, ជាកំនើនភាគចានីយម។

បានឯកសម្រាប់ប្រការដោយសង្គម :

— “របស់នេះមាន របស់នាំកំមានដែរ (តែង ធម្មាតិ) ”

- "របស់ទេនេបច្ចារ របស់ទាន់កែបច្ចេក្រវិធ (តម្លៃទូទៅជាតិ និង ធម្មជាតិ)"

- “របស់នឹងលាត់ របស់នាងកំរូលត្រួចដៃ (តេចនីយុ និទ្ទេវជាត តែង និគុល្យពី) ”

របមន់សារ មាន ១៦ កត្តិ

១- អរិយ ជាបច្ចុប្បន្នកំពង់មូសប័ត្រកែវ បុរាណ (អវិជ្ជាបច្ចុប្បន្ន សង្ការ)

៤- សុខ្នារ ជាបច្ចីយទ្វាក់តិកាលា (សង្គមប្រចុយ វិញ្ញាណា)

កំពង់រាល់ ជាបច្ចីយទេស្តិត នាមរប (កិច្ចាណាព្យូជ្រូយ នាមរប)

ទ្រ- នាមរប ជាបច្ចុប្បន្នកែតសង្កាយគន់: (នាមរបប្រចុយ សង្កាយកន្លែង)

៥- សង្កាយន៍: ជាបច្ចុប្បន្នកំពងស្សែរ: (សង្គ្រាយភន្ធប្រចាំយा ដ៏ស្រី)

៦— ធម្មោះ ជាបច្ចុប្បន្នកំពង់ទេស (ដីស្សីប្រចុយា នៅនា)

៧— នៅនា ជាបច្ចុប្បន្នកំពង់ណាយ (នៅនាបច្ចុយា តិណ្ហា)

៨— តិណ្ហា ជាបច្ចុប្បន្នកំពង់ខ្លាត (តិណ្ហាបច្ចុយា ខ្លាតាំ)

៩— ខ្លាត ជាបច្ចុប្បន្នកំពង់កត (ខ្លាតបច្ចុយា កាំ)

១០— កត ជាបច្ចុប្បន្នកំពង់ជាត (ករិប្រចុយា ជាតិ)

១១— ជាត ជាបច្ចុប្បន្នកំពង់ជាត និង មរណៈ (ជាតិប្រចុយា ជាមណ្ឌល)

១២— ដកមរណៈកំពង់ជាត ហើយនាំប្រុមានសាក់ បារាំទេះ, ទឹក, ធោមនធម្មោះ និង

ខ្លាត យាស់ ។

១— អរិជ្តារលគ់ សុវិភាគកំរលគ់ដៃរ

២— សុវិភាគលគ់ វិភាគកំរលគ់ដៃរ

៣— វិញ្ញាយកំរលគ់ នាមូលបកំរលគ់ដៃរ

៤— នាមូលបកំរលគ់ សុវិភាគកំរលគ់ដៃរ

៥— សុវិភាគកំរលគ់ ធម្មោះកំរលគ់ដៃរ

៦— ធម្មោះកំរលគ់ នៅនាកំរលគ់ដៃរ

៧— នៅនាកំរលគ់ តិណ្ហាកំរលគ់ដៃរ

៨— តិណ្ហាកំរលគ់ ខ្លាតកំរលគ់ដៃរ

៩— ខ្លាតកំរលគ់ កតកំរលគ់ដៃរ

១០— កតកំរលគ់ ជាតិកំរលគ់ដៃរ

១១— ជាតិកំរលគ់ ជកទិនមរណៈកំរលគ់ដៃរ

១២— ជកទិនមរណៈកំរលគ់ ជក, ទឹក, ធោមនធម្មោះ និងខ្លាត យាស់ កំតតអនីមានទីរយ

នៅនា ។

គម្រោងបច្ចុប្បន្នបាននៅនេះ ឬមិនឬម្ខាន អរិជ្តានេះនេះហើយ ជាមនាំប្រកំប្រកំ នៅនាបច្ចុប្បន្ននេះ ។

តុល្យរគរយើនចន់ដីនទេតាតា សីហ៍ដែលបោជា អវិជ្ជា :

— មិនស្ថាល់ទុក - មិនស្ថាលំណែងពេត្រូក - មិនស្ថាលំការរំលត់ទុក - មិនស្ថាល់ដៃឡាកាន់ទី
រំលត់ទុក ទុក អញ្ហាណាំ, ទុកសមុទ្រយេ អញ្ហាណាំ, ទុកនិពេធ អញ្ហាណាំ, ទុកនិពេធគាមិ-
និយា បងិបទាយ អញ្ហាណាំ ។ មានកិត្តិថ្នាយ នេះហើយដែលតាតាតែបោជា អវិជ្ជានេះ
(តម្លៃមជ្ឈិមទិកាយ) ។

— គឺការមិនស្ថាល់ប៉ុប៉ុទេតាតករិយសប្បនេះជន ដែលជាសម្រួលិតមួយគត់នេះ ។
— មានសារបុត្រា, វត្ថុបំនុះពីមិនមានដោយសារតែចំតិករបស់បុច្ចែនលួនខ្លះជាប៉ុប៉ុទេ-
នេះ ដែលពីបានទូលទរិជ្ជាតិរឿនីនេះទូរូប ។
— បាទត្រួតព្រះមានព្រះគាត់ដីប៉ុប៉ុទេ, បើយើននេះ តើវត្ថុបំនុះមម្បាលនេះ មាននៅយុវជនរឿនី ?
— មាននៅត្រារាណតែមិនមានតាមការពិត ដែលគោបោជា អវិជ្ជា គីសចក់លួនខ្លះតែប៉ុប៉ុណានេះ
មនុស្សបុច្ចែនលួនខ្លះ តែជាប៉ុប៉ុទេនិងអវិជ្ជានេះជន ដោយនឹកសាន់បានវត្ថុមាននៅ តែបើតាម
ពិតរឿនី តាមមានសេវាទូរូប ។ (ប្រាប់បានមិត្ត)

នេះមកពីនិងនិងនិងអនិត្តានិនិមនត្រា ហើយបានដែរបាន ។

— មានកិត្តិថ្នាយ ឯណាស៊ធម្មនោះពេលមុនអវិជ្ជា ព័ត៌មាននៃបញ្ជាផ្ទៃប្រាកដបាន
ដូចជាអវិជ្ជាកំពើដែលមានដែរ នៅពេលមុនហើយនិនិមនត្រានៅទេតាតា ។ មានកិត្តិថ្នាយ បើ
ទុកដារទុក បំប្រើប្រាស់បុច្ចែនបុច្ចែនយ៉ានីនេះ កំគោរយីព្យាបានអវិជ្ជាកំពើទូរឿនីដោយហេតុណា
មយដារបច្ចុប្បន្នដែរ ។ បុច្ចែនបាត់នេះ អនីអិក្ស្រាវិត្តអវិជ្ជានេះទេ ។ ដូចបានបរិយាយនៅលើ អក-
ដីសំគាល់យីព្យាបាន កតានិមួយាសុទេតែលក្ខុណា (បងិច្ចប្រព័ន្ធ) និនិមនត្រា មានលក្ខុណានេះ
ទេតាតា (បងិច្ចសមុប្បទ) ដូចដែលកតាតំនីនេះកំពើមានបច្ចុប្បន្នទាក់ទន្លេ ព័ន្ធមានអនុការទេតាតា ។
តាមនីយនេះ មិនត្រូវបាត់ទុក បងិច្ចសមុប្បទបាន ដូចបានប្រកកម្មយុទ្ធមេ គីត្រុទុកដាររៀលមណុល
មយរឿនី ហើយបាបដូចសមុប្បទនេះ កំពាក់ពេលទីនិត់បានបោយនាយកម្មាធាត ដោយ
ហេតុបានអីទីបានអស់ដែលមាននេះ សុទេត្រូវបាត់ដោយលក្ខុណា, មានបច្ចុប្បន្នទាក់ទន្លេនៅទីនេះ
កន្លែងបានចំណុចកាត់កាត់បានហេតុនិងដែល ដើម្បីទ្វាយលំប្បាស់ព្រឹត្តិសំអនត្រានេះ ត្រូវបំណាំទុក
បានសម្រេចបានប្រការទី សម្រួលិត សម្រួលិត ហើយនិនិមនត្រា សម្រួលិត បមេក្តីសម្រួលិត សម្រួលិត ដែលគិត

នាករយ៉ាវសិតិសុខ ។ តាមសម្បតីសច្ចោះ កាលបរិច្ឆេទពាល់ថា ពី - អូក, បុគ្គល - ឬ ពាក្យ
ទំនួនដ្ឋានទីយោជាសច្ចោះ មានពេកអនុលោមភាពតាមសេចក្តីសង្គមនឹងស្រីលាកទេ តើប៉ុតាម
ពាក្យសាបរមតិញ្ញ ការពិតតតមានសោចិត្តឃើយ ។

ព្រះបរមគ្រោ មានព្រះពុទ្ធផីការ ។

“អើ ទំនួនដែលដែលប្រមឈាយលីកទីណា សុខពេកអនុថា (សព្វ សង្គ្រារ អនិច្ច) ។ នឹង
អើ ទំនួនដែលដែលប្រមឈាយលីកទីណាសុខពេកអនុទី (សព្វ សង្គ្រារ ទុក្រ) ។ នម័តីន
ទ្វាយសុខពេកទីមនុន (សព្វ ធុម្ភ អនិគ្រ) ។

ពាក្យបានមិនក្នុងទីនេះ សុំសចក្តីទៅលើអើ ទំនួនដែលមានលីកទីណា ទំនួនដែលតតលីក-
ទីណា ពេកអណិត, អក្រកក, សមតក, បរមកក ។ តាមពាក្យនេះ ពាក្យថា សព្វ ធុម្ភ អនិគ្រ
មានសេចក្តីថា មនុនមេនុន ឬ គាត់ទី (អតិ) នៅឯណាមួយទីរីយ សម្រួលទៅក្នុងទីទំនួនប្រាំ កំពុង
មានដែរ ។

នៅក្នុងមិនបានរីករាយបិដកព្រះបរមគ្រោបានទ្រួនបញ្ហាកំពុងពាក្យថា អនិគ្រ ដូចតាមទៅ និ
មានកិត្តិទ្វាយ អតិភាពទីមនុន - គាត់ទី - ព្រោលិនទេ ។ ហើយអតិភាពនេះជាទីនៅទៅ មេះ
សមតុបិត់ទៅក្រោមអំណោចនិងអំពីកាត់ទីរីយ ហើយអកដីកំពាចនិនប្រជាប់ថា ឬនៅតាមព្រោះ
កំនួននៅជាប់ចំណែក កំបីការឈាយទៅជាប់ចំណែក នៅទីនេះ ពេកទីមនុន ឬនៅតាមព្រោះ
នូវផ្លូវការ ក្នុងការឈាយទៅជាប់ចំណែក នៅទីនេះ ពេកទីមនុន កំបីការឈាយទៅជាប់ចំណែក ។

មានកិត្តិទ្វាយ នៅនាក់ទីមនុនដែរ ព្រោះថាបើនៅនាក់ទីមនុនទេ មេះពេលទីនេះទេ
ហើយគេគារប្រជាប់ថា នៅនាកំនួនទ្វាយរបស់ប្រជាប់នៅនាក់ទីមនុន កំបីការឈាយទៅជាប់ចំណែក ។

មានកិត្តិទ្វាយ សញ្ញាតីមនុនទេ ឬនៅជាប់ចំណែកទេ ព្រោះថាបើសញ្ញាតីមនុនទេ មេះពេលទីនេះទេ
មេះសមតុបិត់ទីនេះទេ ហើយគេគារប្រជាប់ថា នៅសញ្ញាតីមនុន ឬនៅជាប់ចំណែក កំបីការឈាយទៅជាប់ចំណែក ។

មានកិត្តិទ្វាយ សម្រាតីមនុនទេ ព្រោះបើសម្រាតីមនុន មេះសមតុបិត់ទីនេះទេ
ហើយគេគារប្រជាប់ថា នៅសម្រាតីមនុន កំបីការឈាយទៅជាប់ចំណែក កំបីការឈាយទៅជាប់ចំណែក ។

ពំមនទេន ឬនជាបល់ទេនក្នុង ហើយគេកំពុងបានបានប៉ាញត្រាំនៅជាបច្ចេះ កុំហិកាយនៅជាបច្ចេះបាន
ឡើយ ។

មាលកកុំពុងបាន វិញាណពំមនទេន ព្រោះបើរិញាណនេះជាទីន ម៉ែសមមិនបល់ទេន
សេចក្តីក្នុងប្រទេរ ហើយគេការបានបានប៉ាញត្រាំនៅរិញាណ ឯនឹងបានប៉ាញត្រាំនៅជាបច្ចេះ កុំហិកាយនៅជាបច្ចេះឡើយ;
បុំនីនដោយវិញាណពំមនទេន ឬនជាបល់ទេនសេចក្តីក្នុងប្រទេរ (មួលារា) ហើយគេកំពុងបានប៉ាញត្រាំនៅ
រិញាណបានប៉ាញត្រាំនៅជាបច្ចេះ កុំហិកាយនៅជាបច្ចេះឡើយ ។

ស្រីម្រោះនៃទេនបាន ប៉ែកតុលនេះមានពី ហើយដល់ព្រមដោយគុណសម្រេច ដែលត្រូវត្រូវបាន
មែននោះ វិញាណមុខជាប៉ាញត្រាំយើងទ្វាប់បានប៉ាញត្រាំសន្យាដែម្បែកកាត់, នូវទេន, នូវកេគគារាង, នូវសេចក្តី
ក្នុងប្រទេរបានអស់មែនទេនឡើយ ។ ឯធម្មកេវនាដោយសេចក្តីទុកកំមុខជាប៉ាញត្រាំមិនបានដូចប្រទេរ
ម៉ែនហើយ កន្លែពេលដែលយើងបិតនៅកន្លែកនូវក្រិតកាត់នោះ យើងនឹងមានតែសុកម្មណ៍លើតុបុំណាង៖
ឯធម្មកេវនាដោយសេចក្តីទុកកំមុខជាប៉ាញត្រាំ កុំហិការពិសោធន៍រៀនការណ៍បានប៉ាញត្រាំមិនបានដូចប្រទេរ
ឯធម្មកេវនាដោយសេចក្តីទុកកំមុខជាប៉ាញត្រាំ កុំហិការពិសោធន៍រៀនការណ៍បានប៉ាញត្រាំមិនបានដូចប្រទេរ
កុំហិការពិសោធន៍រៀនការណ៍បានប៉ាញត្រាំ ។ ដើម្បីរបស់យើងសិន្ណពេញនៅជាប៉ាញ
សការដែលយើងបិតនៅកន្លែកនូវប្រទេរបានប៉ាញត្រាំ កែត្រួតដល់ទេនការឈើចុកបាបនីប្រព័ន្ធឌីជាតិ
ក្នុងប្រទេរមិនបានទេ ។

ព្រោះបានប្រព័ន្ធដីជាតិទេនបានសំដែនទេនបាន :

- យើងនេះតែមានប្រើប្រាស់ភាពិសោធន៍រៀនការណ៍បានប៉ាញត្រាំ ដែលមិនបានយើងទ្វាប់បានប៉ាញត្រាំ, មានសេចក្តី
សេករួចរាល់, មានទេន, មានកូល់បាកចំក្នុង, មានទូកប្រាយដែរបុំណែ ។

- ចុំកុំហិការពិសោធន៍រៀនការណ៍បានប៉ាញត្រាំ មិនមានអ្នកជាសម្រេចនៅក្នុង យើងមានពីត្រូវបានប៉ាញត្រាំនោះ
ទស្សន៍មានថ្មីដោយត្រូវប្រើប្រាស់ដែលពេលបាន សកលលោកគឺជាប៉ាញត្រាំ បន្ទាប់មេរណ៍: ក្រុាយពី
មរណ៍: វិនិសនិស្សន៍ការណ៍បានប៉ាញត្រាំ, បិតមេរ, តាំងនៅជាយ្យា, តក្កោប្រប្រឈម ហើយវិនិសនិស្សន៍នៅជាប
ជាបច្ចេះរហូតដល់កល្បារសាយ គិតតុបានប៉ាញត្រាំនៅក្នុងកុំហិការពិសោធន៍រៀនការណ៍បានប៉ាញត្រាំ
ដោយទុកអត់ជាប៉ាញត្រាំ ។ ក្នុងនេះតាមតម្លៃសំយុត្តិកាយ ព្រោះមានជាប៉ាញត្រាំ
ប្រព័ន្ធដែលបានប៉ាញត្រាំមិនស្ថាប់អត់សិន្ណពេញនៅក្នុងប្រព័ន្ធ ដែលទុកជាកួនុនជាមត់នោះ គ្រាប់
ប្រព័ន្ធគ្រាស់សំដែនបានប៉ាញត្រាំ បុគ្គលូល្អនៅមិនស្ថាប់អត់សិន្ណពេញនៅក្នុងប្រព័ន្ធ នៅក្នុងប្រព័ន្ធ ។
និងសរសើរទៅរកសម្រេច: ជានិសនដល់ទេនបានប៉ាញត្រាំ ។ ដោយយើងបានទិន្នន័យការណ៍បានប៉ាញត្រាំ

កន្លែងអស់ករ; មួយទៅ ដប់ទាំ មួយរយទៅ ។ តាមពេល សការជម្លោះបានចូលរួម ឬទាំងពីរ គ្រប់គ្រង និង គ្រប់គ្រង សម្រាប់នូវការប្រប្រលងជានិច្ចនិរន្តរ ។ ខ្លួនឯង ឬទៅក្នុងជាក់អនុគត់ ជាមួយ ឬទៅក្នុងជាក់អនុគត់ មួយមាណសការសារ៖ សូមរក្សាទុកដាក់ការកើតប្រចាំថ្ងៃ ព្រោះថាអនុគត់គាន់គ្រាយតែជាស្ថាប់ និងការពាត់មួយ គឺជាបរមតសប្បែរប៉ាណាង់ជន ។



ប្រាងឆានេត

ចេះមិនឈ្មោះចង់	ត្រង់មិនឈ្មោះទាល់	កណ្ឌមិនឈ្មោះគិត
ប្រួលមិនឈ្មោះកៅត	លោកមិនឈ្មោះលាត្រ	ទាត្រូមិនឈ្មោះទោះ
នៅមិនឈ្មោះនាង	រងមិនឈ្មោះកៅត	លាកមិនឈ្មោះលោក
ល្វាកមិនឈ្មោះល្វាម	ព្រមមិនឈ្មោះព្រោះ	(លោដមិនឈ្មោះមេន) ។

ចំណាំ សិល នូយ

លេហកត្រូវ ចាប់ពីជាក់រាជា សង្គមាក់ប្រាំបីម៉ោ ស្រុកប្រាកំដែល ខេត្តកាហក់
បានកែងជាការណ៍ នៅថ្ងៃទី ១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៩ - និង បានចាំការណ៍នេះកើ
ត្រូវដែល បានយកមកសុចិន្ទក្រសួងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីក្រោរក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាល និង

១-	បន្ទុកពាក្យពេចចំ របអ៊ីយជាតុក	ល្អបេស្សីកបនិច គ្នានសុទ្ធឌ្ឋានា គ្នានទេវិនជាមនុស្ស ។	ទុកជាសាស្ត្រ របអ៊ីយអនិញ្ញា
២-	របអ៊ីយអនុត្ត មនាបាបមនឹន	សព្វសង្គក មនុនស្រប្បស សម្រាប់អកណា ។	សុទ្ធសុដ្ឋទំនអស់ មនុជារបស់
៣-	របហ៊ីយនិវបត្តិ បត្តិស្រឡាត្រូវបែ	មនុមិនិនាមត្តិ បិមុនបសនក្ស មនុស្សហើនិវបត្តិ ។	សំឡាល់ទីនគ្គ ជរបាទាងវា
៤-	ស្រឡាត្រូវបន្ទិន របមិនស្រឡាត្រូវ	របមិនឲ្យដួន បំពេញឲ្យបត្តិ ស្រួលរាងស្របា ។	ឲ្យដួបកិត្តិថិទ របាទាងស្រីយស្រីត
៥-	បត្តិស្រឡាត្រូវសក់ សក់សាតមិនទោ	ប្រិនធនែកពិភព ប្រសុរោសរ ស្រឡាត្រូបត្តិទីយ ។	ហាបប្រិនឲ្យណា សក់មិនស្របា
៦-	បត្តិស្រឡាត្រូវក្នុក ជាកាបស្រែវិធី	ខ្សោយនិល្អាចក សស្តីន្រានីយ ប្រាសបេឡាត្រូសរ ។	វិកកប្រកតិខិយ គ្នានតាមបត្តិទីយ

៧-	ប័ត្រស្រោះព្រៃន ស្រោះត្រចេរក	ដឹងទាក់ទាត់បែង បែរបកទៅជា សុវត្ថិភាពសាប	ឈ្មោះសេហ្ម ខ្លោះចូលអសារ
៨-	ស្រោះប្រមុះ នានដំគីន	ប្របែងចំណោះ កិនជាទាំងត្រប់ ជាទុកសាកសាយ	ជាទុនធម្មោចប់ ឲ្យប៉ុតសតសប់
៩-	ស្រោះសាបថាល់ ថាល់ផតសាបស្ថិត	សុតសាន្តតានសល់ ឲ្យប៉ុតនីយណាយ ព័ណាលម្មោណា	ទាំងរបាយកាយ ជាទុកគតសាយ
១០-	ស្រោះប្រហកន កំពុនស្រោះ	ដីតួនិសិតសាន្ត របាយការណ៍ តាប់ថាសទៅរឿង	កល់ ៧ រោល មិននៅយុរាយ
១១-	ប័ត្រិកតែសាយ ឱ្យប្រពិកស	ស្រាយការប្រកាយ លាកលាសាកបែង តែនាងជក	កំពុនស្រោះ រូបមកស្រោះ
១២-	ជកនាំយក ព្យាច់នាំប្រ	ព្យាច់មួលមក ឲ្យដឹងបមរណា កែតុកខាងក្រោម	ទុកកុងរង្វារ ប័ត្រសាត់នឹងជាត
១៣-	ដុចត្រីឡើងមក សុតក្រុមស្រកា	ននៃលូលេគាតក សុំត្រាដើក្រូយ សុវត្ថិភាពស្ទើរ	ហាលទ្វាល់ហាលីច្ច សុតសុច្ចាល់ច្ច

១៤- សវនារាល់ តិចណា សម្បទ ឬចុណា សម្បទ ដើម្បីពេលការប្រើប្រាស់

ចន់តាប់ដូចខ្លួន ចន់រស់រណា ឬចិត្ត មនោះ ចន់ដូចយុត្តិ

យុត្តិទី២ ។

១៥- ចន់សុខាមុនីក ចន់ក្រាយធានមុខ ចំសក់តាមកំយ

ចន់ចំសមភដី វិនិផ្ទុនីក កស្ថុបសទីចិត្ត

នៃបោអនីទា ។



ច្បាស់ទី២មាន ១៦ គីឡូ (កណ្តាល) ឆ្លឹត (គឺ) ឧាគទ (ខ្លួន) នៅៗ (ទន្លេយ) នាង (កសិរិក) ថ្វាញ់ (កសិរិក) មិត្ត (ស៊ែរ) មិត្ត (កំពុង) ធម៌ (ស្រី) នៅ (មាន) ច (ផ្លូវ) នៅ (ត្រូវ) ។

ទី២រូបរាងបានតែនៅក្នុង សម្រាប់ក្រុងចំបាចមានតែ៧ ។

“កណ្តាលបន្ទីគោ នាគំដ្រែនា លោកពាប់ទន្លេយ

ពស់ឱកប្រជុំពសក្រាយ សេះសោតបំផាយ ពាល់មិត្តពេត ណូវី និងនាម ។

ស្តាមលោកពាប់មានតែ ប្រទេសឱក និងពាល់មិត្តរួចរាល់ ។”

សហដីន នឹង - នឹង

ពិធីថ្មាយនៃក្រុងក្រាមជាន់ខ្លួន

ចំពោះសម្រួលរាល់មេដាចិបកី ព្រះសង្គ្រាន់ គិតាមហានិកាយ

ព្រះបរមនាម គុណ - ធមាត ផោកកញ្ចាល់

ការពិចេរាជ្យ ពេលវេលាដែលបានបង្កើតឡើង ន.ស. ២៨១០ ត្រូវនឹងបែងចុះ នីសកា
ទៅលើ ក្រសួងអប់រំជាតិបានបានបង្កើតឡើង ដើម្បីបង្កើតប្រាយសញ្ញាប័ត្របានកំណើក នានាក្រសួងសាស្ត្រ បំពាន់
សម្រាប់ប្រាយសុខជាបន្ទី ព្រះសង្គ្រារ គណៈមហាផ្ទៃកាយ ព្រះបរមាណម លីនី - ធម្មាត់
ជាតិញានា ក្រោមព្រះបរមាការបត្រដំឡើង និងសម្រាប់ព្រះប្រមុន្ឌ នៅសាលាបាល និង
មជ្ឈមណ្ឌលសាកលវិទ្យាល័យសង្គមក្រសួងយោង ។

សកាតំនុ មួយអនីជាយទេសវិប័ណ្ឌ ២០០អគ្គ នៅប្រជាពលរដ្ឋរាបមុននាក់ បានស្តីចូល
និមិត - អាស៊ីញ្ញាទោកនកវិនិន្តប្រាសាទិជ ។

នទ្រព្យលាម៉ាន់ស, ០០ សម្រួល់ប្រមុន្តុ ស្រុចយានជល់,

— មាននិស្សិតស្តែងទាក់នៃសាកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ បានចូលរួមជាបន្ទាក់,

— ក្រុមទេហានច្ចាយគារកិច្ចជាកំពើយស, ក្រុនជាតិ,

- ក្រោះសង្កែ ២០០ អត្ថប៊ូយ ជួយនៅ,

- សហជន៍ ក្រុង មោលីក្រុង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរែងចែត់ គ្រប់គ្រងសុទ្ធភាព,

— ” ភ្លុង ពីនិង សាកលវិទ្យាជារ៉ានសាកលវិទ្យាលើយក្បម្ពី អានកំណត់បាតុវិទ្យារ

ពោកស្រាវជ្រាវ និងបានការពារជាប្រព័ន្ធដែលមានចំណាំថាអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន ត្រូវបានគ្រប់បានដោយការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស និងបច្ចេកទេស ដែលមានចំណាំថាអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន ត្រូវបានគ្រប់បានដោយការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស និងបច្ចេកទេស

— សម្រួលសហដៅនគរបាល ជាយសញ្ញាប័ត្របណ្តុះតាមអភិវឌ្ឍសាស្ត្រ ចំពោះសម្រាប់

ପ୍ରାଚୀନତାକାଳ,

— សម្រាប់ព្រៃនេស្សរកជ បន្ទីមានព្រៃនេបន្ទី,

— សម្រួលសហដំនោះប្រមុខរដ្ឋ ត្រួវបែងចាយការណ៍សុទ្ធភាព;

ឃើនស្បែមចុះដ្ឋានយោទៅស្រីប្រុងក្រោតរៀបចំការណ៍ជាមួយគ្នា

សូមព្រះនៅជាតិមល់លើត្រូវ

សូមព្រះរាជាណ ក្រាបបង្កើលសម្រាប់

សូមព្រះរាជទាន ក្របច្ចុប្បន្នលើសម្បត្រោះមហាសុមាណជាបត្រ ព្រះសង្គ្រារ

សូមក្រាបបន្លឹងទីលេ សម្រួល់សង្កាត់យក សូមត្រួវបញ្ចប់ សូមបញ្ចប់

សូមក្រាបបន្លំទូលាយ សម្រួលច្ងាប់ពាណិជ្ជកម្ម

សុមចាយបន្ត ចំពោះតែងចំរោគ

សុមជ្រមាប ធនខត្តម អស់លាក លាកស៊ា

សុមានក្រោប សុមក្រោប ៤

ខ្លួនេះជាប្រព័ន្ធកត្តបុរី គូរកត់ទុកកន្លែងប្រភេទីសាស្ត្រ វិនាមហារិន្ទោល់យោគ្រសាស្ត្រ និងមនុស្ស-
សាស្ត្រ ដោយសម្រួលិនិត្យប្រព័ន្ធបាមបរិជាតិ ទិន្នន័យស្ថិតិយានមកជាប្រព័ន្ធអង់ប៊ូប៊ូតិ៍ កន្លែងពិធីជាមួយ
និងក្រោមពីរបច្ចុប្បន្ន និងក្រោមពីរបច្ចុប្បន្ន និងក្រោមពីរបច្ចុប្បន្ន

បរិញ្ញាក្រសួងមុខ្លី

ប្រទេសកម្មជាមានជាតកសន្តាប្រក់លើន នៅយបានព្រះអង្គជាប្រះអគ្គិមគិតចូលសក់ដើម របស់
ប្រជាតិខ្លួន ព្រះអង្គបានកសាងជករាជ្យ ព្រះអង្គបានបន្ទីតចលនាសង្គមក្រសួងស្ថិយម ដែលជាចល-
នាបន្ទបបន្ទមជាតិ ។ ឯមាតានយបាយសង្គម បានបើនជាកំប្បាស់ពាក្យស្ថាបនប្រទេស តាម^២
វិបបលក្ខណៈជាតិនិយម ពេលគឺកសាងត្របវិស័យ នៅយប់ឱយ៉ាងណាព្យមាននឹងការ ដើម្បីលើក
សុយនាយបាយ សេដ្ឋកែប្រិប្បន្ន សង្គមកែប្រិប្បន្ន រប្បធម៌ ព្រមទាំងសេរកាតដ្ឋបារិប្បទេសនានា ។
តាំងពីសម្រេចសង្គមក្រសួងស្ថិយមកែតមក រប្បធម៌និនាបារិប្បទេស បានកែចំនួនជាមេរោគ ការល្អត-

សព្វាប័ត្រដែលសាកលវិទ្យាលើយក្សមិន បាត់បែនច្បាយសម្របច្បាជ់សង្ឃរាងជក្តី ពាណាន់មិនមែន
នៅ

ແບ່ງທີ່ນິກູ່ຄູ່ມື້ນຳໄຟເຜົ່າມື້ນຳ: ບໍລິຫານທີ່ກູ່ເກົ່າກູ່ເກົ່າ ແລະ ມານທີ່ເຍັ້ນດີ :

— នៅប្រចាំ ១ ឆ្នាំ និងគីឡូម៉ែត្រប្រាប់សង្កាត់ជាមួយ គិតណាគម្ពការអាប៊ពិនិត្យនៃក្រប-
បទ របស់បេក្ខជនហើយដើម្បីសំនរជាសាលានាង: ។

- របៀបទី២ ដែលគេចាប់ប្រើនក្រប្រាញសុះ គណៈកម្មការពួនត្រស្សាឌដំឡើង នូវយុទ្ធបក្រិ-
ជន ហើយសម្របប្រគល់បាន៖បណ្តុះ សល់បក្រិជនតាមលក្ខណៈច្បាប់ ។

ក្រុងថ្ងៃ ១៩១៩នានា ព្រះអង្គបានព្រមទៀតវាតាំងជាសមាជិកពេញចិត្ត ។ លំដាប់តមក នៅថ្ងៃ
១៩២៧ ព្រះអង្គបានទទួលការ: ដំឡើចនាទុក្រមទៀតមួយព្រះអង្គធម៌ ដោយ
បានធ្វើការការគិតមួយទាំងភាគពីរ ។ ដូចដែលតាមការពិត រំបនាទុក្រមវានៅដែលយើន្តប្រើ
សម្រាប់នេះ ជាស្ថាប្រព័ន្ធបានបានប្រចាំព្រះសង្គ្រោះ ។

រំបនាតុក្រមនេះ ជាស្ថាល្អាច្នៃសែស ដែលជនជាតិខ្មែរទូទៅតាំងប្រាជែស ទួលិនសាល់តាម
គ្រប់គ្នា ហើយប្រជាធាយការណ៍ការសោវត្ថុប្រចាំនេះ ។ តាំងពីរបនាតុក្រមនេះប្រសុតមក ការ
ខ្លួនមានលក្ខណៈវិទីប្រឈមដែលប្រាកដ ។ សរុបគោនៈជាធាយការណ៍ប្រាប់សំរាប់សម្រាប់អគ្គរសាស្ត្រ
ខ្លួន ប្រប្រាណឡាតិ៍ក្រមបន័យសម្រាប់ប្រាប់សំរាប់សម្រាប់អគ្គរសាស្ត្រ
តែនឹងយោនិន្ទក្រមបន័យសំរាប់សម្រាប់ប្រាប់សំរាប់សម្រាប់អគ្គរសាស្ត្រ ។
រំបនាតុក្រមនេះមានប្រាយជនធម្មយោទ្រឹត នានាយោបាយអគ្គរសាស្ត្រ តីផ្លូវការជាតិជួន
អំពីបត្រិប្បញ្ញនៅ ជួនអំពីអនាមិបនៅយុវជនការសុំ ជួនអំពីការប្រជុំប្រជុំ នានាយោបាយ
ជួនការជាតិមានដែកការពាណិជ្ជកម្ម ។

ក្រោមតែបនានុក្រមខ្លួន ព្រះអង្គិធុណនឹតិថត កាត្រាយនូបតមក៖ដែលមានព័ត៌រាគ តំជាសៀវភៅ
ស៊ិក្រាមានីរើយ្យករណ៍បាល ព្រះអង្គិធុណនឹតិថតទិន្នន័យកបុនគរាង និងទិន្នន័យកបុនសរាកោ ។ ស្ថា ព្រះ
ហស្ឋរបស់ព្រះអង្គិធុណនឹតិថតនាន់ ២០១៩ ដែលប្រចើននៅក្រុងពេទ្យសាសនា ហើយដែលទូលារ
ព្រះបង្កិច្ចាទី ឱ្យព្រះក្រុណា ឱ្យបាន ស្មមមិនលើកមកព្រៃបាបក្នុងទិន្នន័យ ព្រះពុទ្ធបុរីសិទ្ធិតិន្ន
សាលានីរោសៀវភៅតាំងនាន់អស់ហើយ ។

ក្រោពីស្មាថ្វេងហ៊ានិលេខេះ ព្រោះរាជសម្បាល់ដែលព្រៃនធស្តុត្រោះរាជទានរប់ចូល ហើយ
ដែលវិញ្ញាតិជ្រាយរាល់ចូលស្រួល សម្រាប់រាជសម្បាល់នឹងស្តុមមួយដំបាន ។

ព្រះរាជសម្បាលទេន់ អាចបាត់ជាប្រើប្រាស់បានប្រចាំ ២ ឆ្នាំ

កាសាមិន់គីស និងកាសារៀតណាមទេះ ។ ព្រះអង្គបានបំពេញរីជាកាសាស្រែត និងអក្សរស៊ា-
បានកន្លែក្រុងបាន ហើយ ។

ចំណែកជប្រឈសភាពមានឯក្រាម បានច្បាយព្រះហាន់ព្រះអនុ ជាមគ្គមហាបណ្ឌតនៅឆ្នាំ ១៩៥៤ និង
ហាន់ជាមកដីជជ័យសង្គមភាពការពាណិជ្ជកម្ម គិត្យប្រជុំជាប្រជុំជប្រជុំជម្រើនមហាប្រសើរនៅឆ្នាំ ១៩៥៦ ។

សម្រេចព្រះសង្គរាជ ព្រះអនុត្តិមនគ្រាន់នៅមានព្រះសកម្មភាពកសាងប្រជម័ះក្រសាធ្រែសាស្ត្រជាតិ
នៅបុណ្យលេខ៖៤ ព្រះអនុបិចមនាំនីយឧបត្ថម្ភ ចំពោះបណ្តាលសង្គមរាជស្តីយមនេះ យ៉ាងក្រោមឈើទៅ
គឺព្រះអនុប្រធ់បានដឹងយុទ្ធបានរាជការនានាការកសាងជាតិ ដូចជាកសាងវត្ថុអាហាម ស្តាបនាប្រះរិបារ
មន្ទីរនាចី សាលាត្វួនិកបច្ចេមសិក្សាដែល ហើយព្រះអនុប្រធ់ព្រះរាជនានាប្រះរាជឯកទៅ ចំពោះព្រះ
សង្គកិនព្រះរាជាណាចក្រ ព្រឹងយុទ្ធបត្ថម្ភដល់ការកសាងជាតិតាមលក្ខណៈលទ្ធផលិសង្គមនិយមបែបពុទ្ធសាស្ត្រ
មានការស្តាបនា នូវចុល់សាលាអេរ៉ូ ៦ ៨ ៩

បន្ទត្តិសម្រេចប្រែងសង្គរភាពជាន់គោរព

ADAPTATION FRANÇAISE

du Discours prononcé par le Ministre de l'Education Nationale

*à l'occasion de la cérémonie de remise du Diplôme de Docteur es-Lettres
à SAMDECH PREAH SANGHARAJ*



Très Vénéré Samdech Sahachivin,
Samdech Preah Sangharâj,
Samdech Preah Sangha Neayok,
Samdech Preah Pothiveang,

Vénérables,

Altesses,

Excellences,

Mesdames,

Messieurs,

Sahachivinis et Sahachivins,

C'est aujourd'hui un jour faste qu'il convient de considérer comme un évènement marquant dans les annales de la Faculté des Lettres et des Sciences Humaines, qui voit Samdech Euv, Père de l'Education Nationale, venir présider la cérémonie de remise du Diplôme de Docteur ès-Lettres à Samdech Preah Mahâ Sumédheadhipadey Preah Sangharâj Jotaññâo CHUON NATH.

En premier lieu, je me permets de présenter mes très déférents remerciements à Samdech Euv qui, malgré ses très nombreuses et lourdes charges, a bien voulu honorer de sa haute présence cette cérémonie et lui conférer une solennité et un éclat particuliers.

Samdech Sahachivin,

Le Cambodge a la chance d'avoir pour guide Son Altesse Royale le Prince NORODOM SIHANOUK, leader vénéré du peuple khmer, qui a créé pour lui le Sangkum Reastr Niyum afin d'unir dans la paix et pour le développement culturel, social et économique, la Nation toute entière.

Depuis la création du Sangkum Reastr Niyum, la culture s'est développée à un rythme accéléré, en conservant comme ligne directrice les canons et la substance de la civilisation et des idéaux de l'époque d'Angkor.

Ces valeurs traditionnelles sont non seulement conservées dans tous les principes de l'Edification Nationale, mais également dans la ligne d'un socialisme à la fois khmer et bouddhique.

En particulier cette cérémonie solennelle est un témoignage éclatant du développement de la culture dans le domaine des lettres à l'époque du Sangkum.

Le titre que l'Université Royale a l'honneur de décerner à Samdech Preah Sangharâj au cours de cette cérémonie n'est pas un titre honorifique mais est la sanction réelle prononcée après délibération par un jury qualifié institué dans le cadre des règlements et des traditions de l'Université.

En effet Samdech Preah Sangharâj a écrit beaucoup d'ouvrages qui intéressent le domaine des lettres khmères et de la religion buddhique. Et c'est pour la consécration du mérite de leur éminent auteur que Samdech Sahachivin a daigné donner les instructions nécessaires pour la constitution d'un Jury qui examinerait ces ouvrages en vue de la remise du titre de Docteur es-Lettres à Samdech Preah Sangharâj.

Mais s'agissant d'un véritable Diplôme de Docteur ès-Lettres, le Jury, présidé par le Recteur de l'Université Royale, avait le choix entre deux procédés : l'un qui consiste pour le candidat au Doctorat à soutenir en public une thèse devant un jury; l'autre à faire examiner les œuvres du candidat par une commission d'examen. Ce fut ce dernier système qui a été retenu par notre Jury. Celui-ci, en présence des nombreux ouvrages de Samdech Preah Sangharaj, a fixé son attention sur les deux publications suivantes qui concernent notre domaine littéraire : le «Dictionnaire Khmer» en deux volumes et le «Kaccâyanûpatthambhaka» ou «Grammaire palie», également en deux volumes.

Le «Dictionnaire Khmer» est de loin l'ouvrage le plus important. Son élaboration a d'abord été confiée, en 1915, à une commission dans laquelle Samdech Preah Sangharâj avait un rôle de premier plan. Mais à partir de 1927, à la suite de l'abandon ou de la défection des autres membres de la commission, il fut chargé de mener tout seul à bonne fin ce travail de longue haleine.

Le «Dictionnaire Khmer» possède deux mérites essentiels : d'abord il constitue un ouvrage fondamental, un ouvrage de base pour la connaissance de notre langue nationale. Il est pour les lettrés cambodgiens ce que le Code Civil représente pour les magistrats. Ensuite, le second mérite du «Dictionnaire Khmer», c'est qu'il a permis de réaliser l'unité de notre langue où régnait, avant la parution de cet ouvrage, une anarchie dans l'orthographe des mots et le vocabulaire.

Quant à l'autre important ouvrage, le «Kaccâyanupatthambhaka», c'est une grammaire palie mais expliquée en cambodgien, ce qui facilite beaucoup la tâche de ceux qui désirent apprendre cette difficile langue morte.

A ces deux importants ouvrages il convient d'ajouter les débats linguistiques menés chaque semaine au Ministère de l'Information par Samdech Preah Sangharâj sous forme d'interviews radiodiffusés. C'est une contribution très précieuse à l'enrichissement et à la compréhension de notre langue nationale. Samdech Preah Sangharâj a également écrit une vingtaine d'ouvrages sur le Buddhism dont l'examen ne relève pas de la compétence de notre Jury. Il est aussi un polyglotte capable de manier correctement le Pâli et le Sanscrit, le français, l'anglais et le viet-namien. Il a aussi appris les inscriptions anciennes à Hanoï sous les auspices de l'Ecole Française d'Extrême-Orient.

Samdech Preah Sangharâj est un véritable savant dont la renommée dépasse les frontières du Cambodge. Membre Correspondant de l'Ecole Française d'Extrême-Orient en 1943, il a reçu le titre de Membre Honoraire de cette Ecole depuis 1948, titre auquel se sont ajoutés en 1954 celui de «Agga Mahâ Pandit» et en 1957 celui de «Abhi Dhaja Mahâ rattha Garu» décernés par la Birmanie.

Mais Samdech Preah Sangharâj ne s'est pas cantonné dans ses activités littéraires, linguistiques et religieuses.

Il a aussi participé très activement aux œuvres d'édition nationale : constructions de monastères, de temples, d'école, d'infirmeries, de maternité, de ponts, de routes et de digues ainsi que des creusements de puits ou de bassin d'eau.

Samdech Preah Sangharâj Vénéré,

Vos mérites sont immenses. Ils dépassent largement les domaines linguistiques et littéraires; et le Diplôme de Docteur ès-Lettres que vous décernera tout à l'heure l'Université Royale n'est qu'un modeste témoignage de reconnaissance et de respect du Ministère de l'Education Nationale pour votre personne.

ស្រុមប្រែកចំណែកជាមួយលោកស្រី

សូមក្រាបបន្លំទូលាក្រាមលីនធុណិត្យលើព្រះរាជ និងសម្រួចសហជីវិនព្រះប្រមុខនៃ

សូមព្រាបបន្តិចលោក សាមុទ្ធប្រាជមហាសុមជាមួយ ព្រាជសង្គរាជ

សូមប្រើប្រាប់ ១

សុម្រកាបច្ចាយបង់ សម្របព្រះសង្ឃនាយក

សូមក្រាបច្បាយបន្តិ៍ សម្រេចប្រព័ន្ធទានជីវិត

សូមក្រាបច្បាយបន្តិ៍ ព្រះប៊ែកនុត្រោះ គ្រប់ព្រះអនុ

សុមទូលាបន្ទី

សូមជម្រាប់កុត្តមន

សូមជប្រាប់លាក និង លាកស្រីចំណែក

សូមជប្រាបសហធីនិនិក និង សហធីនិនិកទាំងឡាយ

សូមប្រជុំបាប

សូមទន្លេបាប ៩

នៅ ១៩៩៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៨ នាមពេលរៀបចំការងារនៃសាកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ
គណៈមជ្ឈមណ្ឌល ដែលធ្វើត្រួតពិនិត្យការងារ និងអនុលាមតាមព្រមៗរាយបណ្តឹងទៅនីតិ
សម្របព្រមទាំងប្រាស់ក្រុងការងារ ដោយសប្តាហ៍សម្របនៃសាកលវិទ្យាការ លេខ ២៦១៩
ស.ស.ក. ចុះថ្ងៃទី ៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៩ នាមប្រធ័ន្តូគារបេក្ខក្រាយប៉ុន្តែ ដែលមានការក្រោមធនធាន
ការងារ និងការប្រើប្រាស់ក្រុងការងារ ដែលបានរៀបចំឡើង និងការងារ និងការប្រើប្រាស់

បានមកការណ៍ទីប្រជុំនៅ៖

- សហធីន កិដ-កុន សាកលវិទ្យាជារ បច្ចន

គណៈមជ្ឈមណ្ឌល និង ពាណិជ្ជកម្ម បានពិនិត្យដាយហាត់បច្ចុប្បន្ន ស្ថាបន្ទីរស្ថាបន្ទីរ និង ទ្វាយរបស់សម្រាប់

ព្រះមហាសុមាណជិបតែ ព្រះសវន្យរាជ កាលពីពេលមុនខ្លោចទៅហើយ ទីបីយកការពិនិត្យនោះមក^៤
ពាក្យរគ្នា អស់បីរោះហាមីយ្យេ កំប្លានសម្របជាទុកចំនួនដែលនេះ :

ក្រសួងពេទ្យក្រសាធារណៈ ដែលមានសារ៖ ក្រសួងពេទ្យក្រសាធារណៈ ជាការប្រាក់ប្រាក់ គឺជាប្រាក់ប្រាក់ និង
ប្រាក់ប្រាក់ ហើយដែលជាស្ថាលេស្តីមួយក្នុងក្រសួងពេទ្យក្រសាធារណៈ អាចបង្កើតប្រាក់ប្រាក់ និង
ប្រាក់ប្រាក់ ឡើយក្នុងក្រសួងពេទ្យក្រសាធារណៈ និងក្រសួងពេទ្យក្រសាធារណៈ ជាប្រាក់ប្រាក់ និង
ប្រាក់ប្រាក់ និងក្រសួងពេទ្យក្រសាធារណៈ ជាប្រាក់ប្រាក់ និងក្រសួងពេទ្យក្រសាធារណៈ ជាប្រាក់ប្រាក់ និង

- របាយក្រឹងក្រុងក្រុមហ៊ុន
 - លេខរូបរាងសាស្ត្រ និងសាស្ត្រពិភាក្សាលើសាស្ត្រ និងសាស្ត្រពិភាក្សាលើសាស្ត្រ

ធន្តកំបាត់នៅក្នុងរចនាតុក្រមខ្លួន គិតសប្តាហេត្តកំពូលទេស្សវត្ថុ ជាតិសព្វិយម ដែលសរសារនឹង^៤
ពន្លឺលោកស្រីដោយគោរព ជាតិសព្វិយម ជាតិកំណើត បន្ទាក់ ។

កុនកុលាយទូបត្តមក៖ ដែលជារេយ្យរកណ៍បាល់ សរសរីចិនិយស្ថាប់ភាគាសា ទូស្សានកបា
ប្រាណប្រជាក់ គឺសប្តាហ៍បញ្ជាក់ ទូស្សានមួលដ្ឋាន ដែលនិយមថា ភាគាសា ទូរមានសមត្ថភាព អាបីក
វិជ្ជាផើពិធីបាកមកអធិប្បាយសក្រានជោយច្បាស់លាស់ ។

យ៉ាងណាមួន សម្បបញ្ជាន់សង្ការជ ត្រួនជាប់ផ្លូវដែលបានបង្ហាញ យកមុនវិធាមួយដែកដែល

ឃើន្តាប់ទួលបានវិញ្ញាចិត្តក ពោលគីកសាងលី មកតែងទំនួល ពន្លល់បាន

ស្ថាបន្ទីជាបានមិនបាន មកប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃ គឺពីតាម
ទិន្នន័យបានរាយ ចំណោះការសំភ្លាមៗ ការសរុបស បុម្មយ៉ាង តែសសគំបែក៖
វិញ្ញាបាល វិដលដៃមទ្ធផ្លូវ គឺជាបៀត់ឡើស្អែក និងបរទេស បុរាណជាតិ ស្ថាបន្ទី

ជាតិជំយក្រុងការប្រើកាសវិវាទ៖ បានបំបាត់សម្រេច ដែលធ្លាប់សាន្តរៀបចំ
អាបបណ្ឌោះប៉ាណោះបែនដៃនឹងបានទូរឱ្យ ។

ក្រុយនេបត្តមក៖ ១៩៦៨ បញ្ជាក់តាមត្រីស្ថិជន និងតាមការអនុវត្តជន
ជាការសារពីរដ្ឋមន្ទីរ និងការសារពីរដ្ឋមន្ទីរ និងការសារពីរដ្ឋមន្ទីរ
និងការសារពីរដ្ឋមន្ទីរ និងការសារពីរដ្ឋមន្ទីរ និងការសារពីរដ្ឋមន្ទីរ
និងការសារពីរដ្ឋមន្ទីរ និងការសារពីរដ្ឋមន្ទីរ និងការសារពីរដ្ឋមន្ទីរ

កាសាខ្មោចប្រុងប្រយោជន៍ កំសាល់ស្រីមិនអាចបានដឹងទៀត ។
តែវិញបានដឹងពីរបាយការណ៍ ដើម្បីពិនិត្យលើសរុបភាព របៀបរៀប
រយ សមហាត់ សមផល ទៅតាមកាសាខ្មោចប្រុងប្រយោជន៍ ?

បញ្ជាន់ចនាតុក្រមវិវាទ ឬនដាប់ស្រាយជាយកនុល់ស្សនា៖ ជាតិសព្វិយម ដែលពន្លេ
សរស់ ហើយនឹងការពាក្យតាមតួអភ្ន៌រជាតិ ប្រភាពដីមរចស់ពាក្យ ។

គោលលំនៅទេះ បានបានើតអក្សរ ជាតិសញ្ញា ដែលតម្រូវការណាមានជាតិជាអូរស្ព័ន្ធ ត្រូវ
សរសរជាមួយនឹងអក្សរដៃមកំណែតតាមរឿងបែបខ្លួន ។ ចំណែកជាក្រមានជាតិ ប្រភព សំស្បែត
បានឡើង ត្រូវសរសរជាមួយនឹងតម្រូវដៃមកំណែត តាមរឿងបែប សំស្បែត - ឲ្យលី ។

ទស្សន៍គារពាណិជ្ជកម្ម ចុងក្រោមស្ថាបន្ទូនិយម វិដលិយកស្ថាសំឡើងខ្លួនជា៖ ស្ថាយ៉ង
ណា សរសរយ៉ងនៅ៖ អក្សរសរសតាមសំឡើងនៅ ប្រឹតុយាយ ជាអក្សរស្ថាបន្ទូន។

កាលមុនសម្រួលបានក្រោមវិវាទ អក្សរវិវាទបានប្រើបាយចម្លេះគា នូវអក្សរស្អាស់ត្រួនដែន និងអក្សរ
ជាតិស្អាស់ត្រួនដែន បុរីទិន្នន័យភាគី សមជល់ទៅ ពីព្រោះជួនកាលកំជាមក្សរស្អាស់ត្រួនដែន នាំពូរឲ្យបាន
បន្ថែមក្នុងកាលកំជាមក្សរជាតិស្អាស់ ហួសឲ្យភាគី នាំពូរឲ្យក្រវិច្ឆិកប្រជាធិបាលសិក្សា

នៅកន្លែងបរិយាកាសភាពកាយបែបនេះ វចនានុក្រមទៀត បីព្រះហាស្តុកមេបច្ចេក្រោះជាដឹក អក្សរ៉ាវរដ្ឋាភិបាល សង្គត់លេខាល័ត្ដសញ្ញាណធម្ម ដែលប្រចូលនៅក្នុងការណានីអក្សរ៉ាវឱ្យសញ្ញាប៉ុននេះជាទី។

គំរាប់បញ្ជាក់ថស្រួលមួលដ្ឋានទ្វាងជាការអនុវត្ត បង្កើតជាការព្យូទ័រដែលការ
ការសារបរយេនេះ នៅប្រឹមធម្មាយនឹងជាបច្ចុប្បន្ន ដែលជាបាត់ទាំងស្អាត់បាន ដើម្បី
ប្រែងបានការព្យូទ័រដែលការសារបរយេនេះ មានលក្ខណៈជាការសារបរយេនេះ ។

បុរីនិស្សនកបារម្មាកជនបនាថ្មីក្រមវិវាទ ហេយនិនកិច្ចយនុបតមក៖ ទាំងពីរនេះ ពីមនុជាប់បញ្ជាផ្លូវការ ដើម្បីបានបានបាន អាបីជួលុយវិធានតាមក្រុមរិដ្ឋប្រាស់លាស់។

ព្រះសំនានបំជុកបិតនៅលើបំណុប ដែលទស្សនកបានដែលសម្រេចនេះ ពុំមនត្រីមនត្រីនាសបក
បញ្ជាកតាមព្រៃស្តីបុរាណានេះ បែបមនុស្សជាការបញ្ជាកតាមដែនអគ្គន៍ត្រូវបានដាក់ស្តីពី ព្រៃស្តីបុរាណ
អភិវឌ្ឍសាស្ត្រ ចូលរួមជាប្រជាជាតិនេះ មានសារ៖ជាគម្លោងកសារមួលដាន សម្រាប់ប្រែកាសជាគំ
ប្រមុជីនជាងនឹងយប់ក្រីរប្រជម៌ អារិយជម្លៀវ ព្រៃការស្ថារតបានការងារ និងព្រះតីសសរបស់ខ្លួន

“ស្ថាល្អោះហាស្តីសម្របល្អោះមហាសុមេធាគជិត ព្រោះសវន្យរកដ កិច្ចដឹងកម្មវិធានស្របតាមលក្ខណៈ
ពាណិជ្ជកម្មលើសលូប ជាទស្សនកថា បណ្តុះតីជាមក្មរសាស្ត្រ” ។

ជ្រើមបែងចាន់ការសុខភាពជំបត់ ព្រះសង្ឃរាជ នឹង - ធម្មាត់ ធ្វើកញ្ចាំណា មាន
គុណភាពទ្វាប់ក្នុងវាត់ ជាទុលាក្រុងក្រុង ។

គណៈមជ្ឈាយក សូមចុងសប្តាហរិយាជ្ញ ចំពោះព្រះមហាចន្ទិតអភិវឌ្ឍសាស្ត្រ^៤
ទៅ ជាប្រជបន់សេវា៖ ហើយសូមចុងដី ទ្វាក់ក៊ា៖

ពេជ្ជមេខាងការបានជីយបែរាណ៖ កំជាយហារព្រះរាជនាយកុយសម្បចសហដ្ឋាន
ព្រះប្រមុន្តុ ។ ព្រះអគ្គិនបានធមតានិភករដ្ឋរាជបាលប៉ីយ កំព្រះបានកសាទិត្រប៊ីស៉ីយ
ដៃម្វោលកតមេងរៀបចំ គារិយាល័យ ហេយនិនកតិយសវា ព្រឹងនិន្តន៍តាមដំណោះស្រាយ ដែល
លើល្អាច្បានព្រះរាជបាលក្នុង កុងប្រតិស្សវា ។

ព្រៃនោសកលវិទ្យាជាករដ្ឋាននៃសកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ

ପ୍ରକାଶକ୍ତି ଟେଲିଗ୍ରେ, ନାଁମୁଣ୍ଡି ପ୍ରମାଣନା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘ

ប្រធាន,

กบฎนิภัย

ឃុំអូកខ្ពស់ដោយត្រួនបន្ទាន់ប្រាង

ឃុំអក្សរាបានដោយទម្លៃយ

ឃុំអ្នកខ្សោយដោយច្បសម្ពាយ

ឃុំអូកស្រីកាយដោយព្យាយាម ។

សាស្ត្រ

កំណត់នៅក្នុង

នៅម្ខាយពាណិជ្ជកម្មបានយកឱ្យសិប្បញ្ញតែ នៅមេសា នឹងចូលចូលចូលចូល
ដំឡើង និងសាកលវិទ្យាល័យកូម្មួយ គឺជាប្រព័ន្ធឌានប្រព័ន្ធដំឡើង ដោយអនុ-
លោមតាមព្រមទាំងរាយបាលដ៏ទំនើស និងសម្របព្រមទាំងប្រមុខនេះ ព្រមបំតាមសក្សាធិធីដំឡើង ដោយសេចក្តី
សម្របនិងសាកលវិទ្យាចំការ លេខ ២.៩១៩ ស. ស. ភ. ចុះនឹងចូលចូលចូលចូលចូល នៅថ្ងៃទី ៣០ កុំ ១៩៦៦ បានប្រជុំតាម
ជាលេក្ខក្រកាយបំផុត ដើម្បីពាក្យអំពេទស្សនកថា មួនកំណើបាន សម្រាប់បណ្តុះបណ្តុះអក្សរសាស្ត្រ
បំពេទស្សនកថា មួនកំណើបាន សម្រាប់បណ្តុះបណ្តុះអក្សរសាស្ត្រ និង ជាលេក្ខក្រកាយបំផុត ដើម្បីពាក្យអំពេទស្សនកថា មួនកំណើបាន

- សហធ័ន កិដ្ឋ - ពុន ហកលវិទ្យាជការ ប្រធាន
 - សហធ័ន ជួន កិដ្ឋ - ពុន ព្រៃនសាស្ត្រ ពារីនមហាវិទ្យាល័យ អក្សរសាស្ត្រ
និងមនុស្សសាស្ត្រ សមាជិក
 - សហធ័ន កែង - វាំសាក់ សាស្ត្រ ពារីនមហាវិទ្យាល័យ អក្សរសាស្ត្រ
និងមនុស្សសាស្ត្រ សមាជិក
 - សហធ័ន ព្រឹក - ប៊ែម សាស្ត្រ ពារីនមហាវិទ្យាល័យ អក្សរសាស្ត្រ
និងមនុស្សសាស្ត្រ សមាជិក

គិណោះមេប្រាយគុណន៍លើនេះ បានពិនិត្យរាជយហ្គត់បត្តិ
ឡើស្មប្រែងបានស្ថិជ្ជការបែប
សម្របច្បែងមានស្ថិជ្ជការបត្តិ ប្រែងបានស្ថិជ្ជការ
កាលពីពេលមុនវប្បធម៌ហើយ ទីបួយកការពិនិត្យនៅ៖
មកពីការក្រោតាមសំចរ់លាស់យុរី កំប្រាប់សម្របជាទុកចិត្តដែលខ្លះ

ក្រោមធមត្តបទវិធីកសាសនា ដែលមានសារ៖ ជាបន្ទាល់ជាបន្ទាល់សមត្ថភាពសមាជិកគុណាណាម
ប្រយោគនេះទៅទៀត ហើយដែលជាស្ថាលេៗហាស្អាមួយវិធីការឃើនសំខាន់ៗ អាបបជ្ជាក្រោចំណែះវិធី
និង ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិហាយវិក្សុលីនីរបស់សមប្រាលេៗសិទ្ធិភាគ នៅមានស្ថាលេៗហាស្អាមួយអក្សរសាស្ត្រ
វិបាទ់ទៀតនេះ ព័ត៌មានជាន់គឺ :

— របនាព្យក្រមវិវាទ

— ហើយនិនកពុជាយនិចត្តមក: ដែលធានាប់យករណីអាលុ សរសវនិនិទ្ធផលជាកសវិវាទ

អគ្គបទទាំងពីរនេះ មិនត្រីមពេញនូវលក្ខណៈជាស្ថាដឹងយុទ្ធបាប់ណាមួយ ថែមពីនិងមាន
លក្ខណៈជាទីស្រីនិងមួយដែលត្រូវបាន ព្រមទាំងការវិភាគនិង ដែលបិតនៅលើការ
បញ្ជាក់ទស្សន៍មួយដែលត្រូវបាន ។

ទស្សនិកជានៅក្នុងរបនាព្យក្រមវិវាទ គឺសេចក្តីបញ្ហាកំទស្សន៍: ជាតិសព្វិយម ដែលសរសវនិនិ
ទនិញលោកស្រីដោយគារនៅ ជាតិសព្វិ ជាតិកំណើត របស់លោក ។

កន្លែងកពុជាយនិចត្តមក: ដែលធានាប់យករណីអាលុ សរសវនិនិទ្ធផលជាកសវិវាទ ទស្សនិ
កជាព្រាណរោង គឺសេចក្តីបញ្ហាកំទស្សន៍មួយដែលត្រូវបាន ដែលទិន្នន័យជាកសវិវាទមានសមត្ថភាព ការ
យករឿងជាធិបាកមកអធិប្បាយ សិក្សាត្រានដោយច្បាស់លាស់ ។

យើងឯណាមិញ្ញ សម្រាប់ព្រៃសស្អែកដ ើឡើងបានប៉ុណ្ណោះដីជំបូនបានស៊ែរ យកមុនរឿងជាមួយផ្លូវដែល
យើងឯណាមិញ្ញលើជាតិជាតិក ពេលគឺការសារឯណាមិញ្ញ មកវិភាគនិង ពន្លេ មហ៊ុនជាកសាត់
ទ្វានសុះសាយទូទៅ ធម៌យល់និនិត្រប៉ះចេះ ។

ស្ថាល្អោះហស្សីដែលគារបាយកកសវិវាទ មកប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ជំនួយបិបនេះបាន គឺពីជាតិ
ទស្សនិកជាសំខាន់ឯណាមិញ្ញ ចំពោះការសិក្សាតាកសារនៅសម្រាប់មួយជាកសាត់ ពេលសក់ចំពោះ
ឯណាមិញ្ញ ដែលដើម្បីរួម នៅបានស្ថិតនិងបានសម្រាប់មួយជាកសារនៅសម្រាប់ ។

ជាតិដើម្បីការប្រើកសវិវាទនេះ បានបំពាត់ទស្សន៍មួយ ដែលឆ្លាប់ស្ថានជាកសាត់ ពី
ការបាយកដែលជាតិជាតិក ជាតិដើម្បីប្រើប្រាស់ជំនួយបិបនេះបាន ។

កពុជាយនិចត្តមក: នៅ បញ្ហាកំណាមប្រើប្រាស់ជំនួយ និងការអនុវត្តន៍ី ជាកសវិវាទ ពីមនុគ្រោះ
ទៅយុទ្ធបាប់បានស្ថាននេះ តើជាកសារបស់ជាតិ អ្នកមានអម្ចារាប់នៃរៀន បានបញ្ហាំនិង
ការរួមមិនត្រូវស្របទោះហើយ ហើយជាកសារមានសមត្ថភាពប្រើប្រាស់ ការបាយកដែលជាតិ និងឯណាមិញ្ញ
នៅបាន ។

កសវិវាទប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ជំនួយ កំស្រែយទៅរបនាព្យក្រមវិវាទនេះដែរ ។

តើបច្ចាតុក្រមនឹងអាជីវការល្អៗ ដើម្បីពាណិជ្ជសាស្ត្រក្នុងការងារ របៀបរៀប
រយ សមារតា សមិទ្ធបាយការណាត់ ?

បញ្ជានេះរបនាណុក្រមវើវា ឬនិងសាយដោយគាន់លើស្សាន់ ជាតិស្ថាគិយម វិដលទ្ធលីល់
សរសរ ហើយនិងការពាក្យតាមតួអក្សរជាតិ ប្រភពដើមរបស់ពាក្យ ។

គោលលំនៅនេះ បានបានឱ្យអភិវឌ្ឍន៍ ជាតិសញ្ញា ដែលតម្រូវការណាមានជាតិជាអ៊ូរស្ពាន
ត្រូវសរសរជាមួយនឹងអភិវឌ្ឍន៍មក្សារដើម្បីណាត់តាមរឿងបូបខ្លួន ។ ចំណាក់ជាការមានជាតិ ប្រភព សំស្បែក
បាលីក្រោ ត្រូវសរសរជាមួយនឹងអភិវឌ្ឍន៍មក្សារដើម្បីណាត់តាមរឿងបូបសំស្បែក - បាលី ។

និស្សវត្ថុគោរពនាតិភាព ដើម្បីការបង្ហាញស្នូលិខិត និងស្នូលិយម ដែលយកស្នូលិខិតទៅជាដំបូង ស្នូលិយៗ និងការ
សរស់សេរយៗនៅទៅ ។ អក្សរសរស់នាមស្នូលិខិត គាន់បុណ្យយាយ ជាមក្សរស្នូលិខិត ។

កាលមុនសម្រេចនានុក្រម៉ែន អក្សរខ្ពស់បានប្រើហាយចម្លោះតា នូវអក្សរសូរសញ្ញាចន្ទី និង
អក្សរជាតិសញ្ញាចន្ទី បុន្ណែនិងសមាថតុ សមដល់ទេ ពីព្រោះជនកាលកំណើនអក្សរសូរសញ្ញាចន្ទីនេះ នាំ
ព្រឹងតែបង្កើតឡាក់ បុង្វីនកាលកំណើនអក្សរជាតិសញ្ញាបានហេតុ នាំព្រោះខ្ពស់បានប្រើហាយចម្លោះតា

នៅក្នុងបរិយាយកាសហត្ថាយបែបនេះ វប្បធម៌ក្រមវីវាទ “បីព្រះហស្តីម៉ូចប្រាងសង្ឃឹម” បាន
ក្លែងក្រែងរួចរាល់បែប ស្តីតំល់គោលដៅតែសម្រាកយ៉ាង ដែលប្រចាំនាង់ជកភាព និងអភិវឌ្ឍន៍របស់
ប្រទេសនេះ។

គំរាប់បញ្ជាក់ថស្ថានមួលដ្ឋានទ្វាយជាការអនុវត្ត បង្កើតឯកការព្យូទ័រដែល ដែលយក^{ឯក}
ការស្របយនៃទៅប្រើប្រាស់បច្ចុប្បន្ន ដែលជាបាត់នាំទ្វាស្ថាលោកស្រី ដែលក្រោមប្រព័ន្ធផ្លូវការ
សង្គរជ មានលក្ខណៈជាស្ថានកបាត់បញ្ហាកដ សមាប់បណ្តិតវិជ្ជាមក្សាសាស្ត្រ ។

បុរីនិត្តស្សនកជាន់កូនធរបនានុក្រមវិញ । ហើយនិងកាតាយនូចត្រមក៖ ពំនិត្រនៅ ពុំមនជាប់

បច្ចន្ទីទេតិត្យាគ់ ដូយទោរិញ្ញា អាប្រមត្តាជានស្រួលការជាចំម្មួយដែលបានបញ្ជាក់ ភាសាថ្មីគិត
ជាប្រព័ន្ធប្រជាប័ណ្ណ អាបុគ្គលិកយើង្វានតាមក្បានិជ្ជប្រសិលស៊ុខ ។

ព័ត៌មានបែងចិត្តនៅលើបណ្តុះបណ្តុះបណ្តុះស្រួលការងារដែលបានរៀបចំឡើង និងត្រូវបានបញ្ជាក់
បញ្ជាក់តាមផ្លូវការបង្កើតប្រព័ន្ធដែលបានរៀបចំឡើង និងត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយប្រព័ន្ធ និងត្រូវបានបញ្ជាក់
អភិវឌ្ឍន៍នៃការបង្កើតប្រព័ន្ធដែលបានរៀបចំឡើង និងត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយប្រព័ន្ធ និងត្រូវបានបញ្ជាក់
ពាណិជ្ជកម្មប្រចាំឆ្នាំ និងត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយប្រព័ន្ធ និងត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយប្រព័ន្ធ និងត្រូវបានបញ្ជាក់

ការសំយោហត្ថិដ្ឋានចាំនុបុន្ណោនបែនទេះ គណៈមជ្ឈម្យាត់ដលាបានតែនតាំងទូវតាមព្រះ
រាជបាលាផីទីនឹងឯស និសមុបាសហដើម ព្រះប្រមុជាអង់ បានមួលមាត់ទូលាយជាកប្រោះ :

“ស្ថាប្រាជេស្តសម្របប្រាជេស្តសម្របជិបតិ ប្រាជេសវិរកាស កុន្លឹងកសក្រសាស្ត្រមានលក្ខណៈ
ពិតប្រាកាស ហើយនិនិម្ទលេសលុប ដោទស្សនកបាបណីតីរឿងកសក្រសាស្ត្រ ។

ជម្រើសរើលក្ខណៈជាមួយ ដូចជាអាស់បាន និងការបង្កើតរឹងក្រុងការបង្កើតរឹង ។

គណៈមជ្ឈមាន សូមចិត្តនៃបច្ចេកវិទ្យាបែរិយាយ ដែលបានរាយការណ៍
នៅ ជាប័ណ្ណបង្កើនេះ ហើយសូមចិត្តដឹងទុករកបា :

ព្រៃនម៉ែនការបានដោគជីយបែនទេបាន កំដោយសារព្រះរាជន៍យាយបាយ សម្របសហគ័ន
ព្រះប្រមុខនៅ ។ ព្រះអង្គបានទាមទារជករាជរដ្ឋបានហើយ កំព្រឹងបានកសាន់ជាតិត្រូវបៀស៊យ
ដើម្បីលើកនាមផ្លូវប្រឈម ការធម៌ ហើយនឹងកំគើយស្ថានឡាតាំងនូវការណែនាំណែន ដើម្បី
ហ្មាន្យនៃព្រះរាជបាល ក្នុងប្រភពិស្វាស្រែ ។

ជំនាញសាកលវិទ្យាជារជាមណ្ឌន៍សាកលវិទ្យាលើយកចំណាំ

କ୍ରିଷ୍ଣଗ୍ରୀଟିଙ୍ଗ, ଇନ୍ଡିଆର୍ ପ୍ରାଚୀନ ଉତ୍ତର

ប្រធាន

សមាជិក

၃၆။ ရာဇ်နှင့်မြန်မာဘုရားဆောင်ရွက်သူများ

ក្នុងនីតាសពិធីថ្មីសំបាលប្រចាំឆ្នាំ

ចំណាំសិទ្ធិថ្មីនៃសាស្ត្រវាមួយកំណើ ១

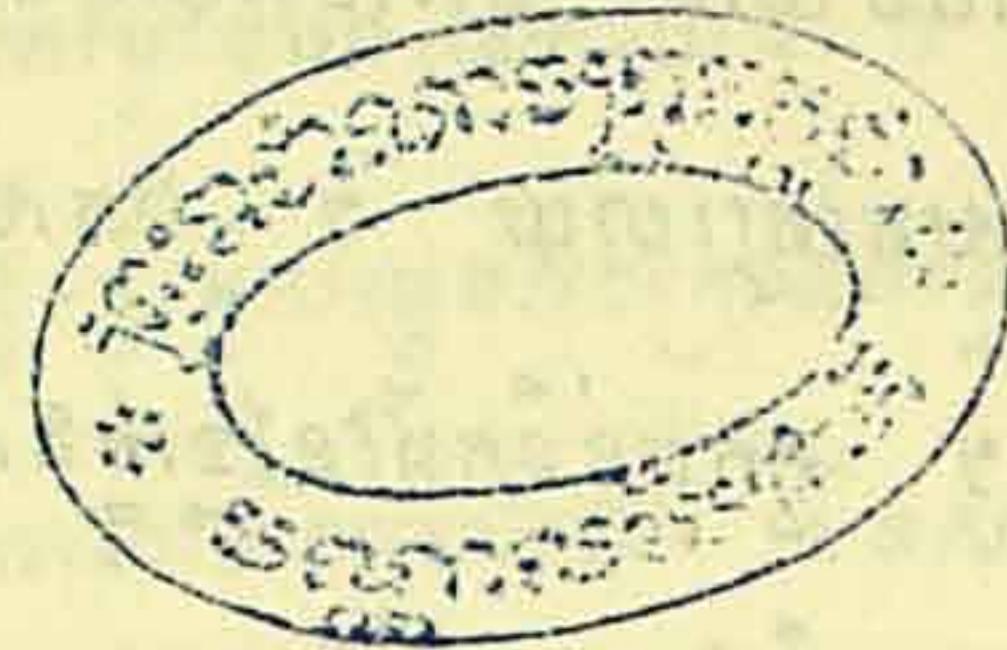
ଲ୍ଲୀନ - ଛାତ

សម្រាប់អម្ចាស់ ជាលើសការ:

ព្រះបេក្ខណុត្រោះ ជាទីគោរព

ជក ឧត្តម-អស់លាក

ជន្យមជាតិជាទេសបាប



អក្សរសាស្ត្រខ្មែរជាតុដៃទី ១ ហើយនិងវិច្ឆិកសាសនា ផ្លូវបានចូលរួម សំពាក់ត្រូវការលើកាប់

អុរមួយដើម្បីរលន់ ។ ការលួចបន្ទុក និង ដុតបំផ្តាក់ព្យាកជាន់អន្តរ ដែលស្រីមបានធ្វើ ជាបាត់មួយ
បណ្តាលទ្វាឌវិវាទនៃប្រជាមុនភាព ដែលមានចំហេងលេសមហាផ្សកាយនៃការព្រោះសជាតិដែល
កិនប្រភ័ព្យសាស្ត្រ ។ កិនទៅឱ្យនានា របាយការនាត់ត្រូវបានប្រឆែនដោយស្រីវិវាទ ហើយការ
បំផ្តាក់ព្យាកបែបយ៉ាង នូវស្រីវិវាទ និងកុវិន្ទាត់ ដែលបុញ្ចូរសាយៗនៃបានតាក់តែនឹងអំណាត់មក
តាំងព័ត៌ម្រៀនសតវត្សហើយ ។ ឯកសារព័ន្ធនេះគឺជាយ៉ាងនៃប្រភ័ព្យសាស្ត្រ, អក្សរសាស្ត្រ និងវិវាទ-
សាស្ត្រ ។ ពួកបុណ្ណោះគឺជានៅក្នុងសម្រាប់នានា រដ្ឋាភិបាល ក្រោមឈានយ៉ាងខ្លាំង បំពេះជាតិ
សាសនា និងសម្រាប់ការលួចបន្ទុក ដែលបានប្រឆៀននៃការធ្វើរយ៉ាង ។

ប្រាកដណា ស' សមភាគណីមប្លនយកអស់ទំនើសិដ្ឋលជាតិមរបស់ជាតិយើង កបម្បនលក្ខណៈ
អក្សរយើង កដ្ឋិតយកបុបរដ្ឋបាលសមិយអនុរយើង ហើយកប់ផ្ទវន្យសំណល់រៀនធនកសារនៃអក្សរ-
សាស្ត្រយើង វិដលម៉ិនចេះលាយ ធ្វើនៅជាបស់ក ។ ស្របជាមួយនឹងការណ៍នេះហើយរហូត
មកដល់សតវត្សទី ១៧ សមបានដុតបំពុះព្រៃន្យបំបណាលីយិដលាននរបប់ព្រៃន្យទេកនិងសមិយលើនឹងក
ឡើលើនឹងសមិយនុវត្ត ។ សមភាគនបំណុះជាប់វារំខែតំតកាលដីប័ណ្ឌរុងរៀននៃក ។
យើងការបរក្សាទុកបាន នូវការយុទ្ធសម្ព័ន្ធកនិងសមិយដើមទៀត ។ ដោយសារតែសិលាតារកន្លោះលើផ្ទប់
ហើយនឹងការបេះបម្បនក្រុនតម្រត ។ គ្មានយមាតិទេ ។

អាណាព្យាបាលបាត់នឹងសេស ពានទាំមកទ្វាយឱ្យនូវសិតិ៍ភាព និងសុវាងទេះដែរ ។ បុរីណ
ពួកអាណាព្យាបាលនេះ គេគ្រើនិងលប្បាយជនអូនីនីរៀបចំនូវរបៀបដែលបានបង្ហាញ ។ ជាបុ
រីសល សម័យនោះ មានអកសេហាដាត់យើងមួយក្រុម ចំនួនបីគ្រួសកំសាន់ស្ថាន់ជាតិទ្វ
ក្រករឡើង គឺតម្រូវដែលការបុះអនុបាយនូវអក្សរសាស្ត្រ និងដល់តែម្រូវសាសនាយើង ។ ក្នុងចំណោម
នៃជនទាំងនេះ មានព្រះរាជមាណយករាជបាលបែកបាលបែកបាល ព្រះបុង-ឬ គឺសម្រួលរបស់ក្រសួង និង
ដែលព្រះអគ្គិភ័យត្រូវការបាលបែកបាលបែកបាល ព្រះពេជ្រាវ និងម៉ៅនីនិង
សកម្មភាពបាលបែកបាល ដែលជាអ្នកការពារខ្លួនមប្បាយជន និងកិត្តិយសជាតិ ។

ក្រុងសម័យនាងសម្រប បួន - ជាតិនិងហ្មត់ - តាត ព្រះអគ្គមានយុរភាពនៅទីយេរោង

បុំព្យិល្អានសមត្ថភាពព្រៃទីដែរជូនមុខ និងបាលនាស្រាប់សេវាដែលបានបង្កើតឡើង ដោយ
បេក្ខនិងគ្រាយចុះរួនការល្វែងលាស់បានម៉ែន ដ៏ពិតប្រាកដខ្លួនបុណ្យការណ៍កំណើនប៉ូឡូត (renaissance)
របស់ប្រុងមីនីវិញ ដែលបានដំណើរជានិច្ចមកលើសព្វប្រឈន់ មុនការដែលត្រូវបានពិនិត្យបាន ហើយជាទុន
ឈាម ឬ បណ្តិតសន្តិដ្ឋានមួយប្រកបដោយអ្នកប្រាកដមានសព្វប្រជែងប៉ូឡូម មានប៉ូត្រូវការបាន ដើម្បី
យ៉ាងសកម្មប៉ូយតាមរបៀបបែបដែនវិញ្ញាសាស្ត្រ និងបាប្រឹកលើសេវាដែលបានបង្កើតឡើង និងពុំព្យិល្អានសមត្ថភាពព្រៃទីដែរជូនមុខ និងអ្នកប្រាកដប្រជែងប៉ូឡូត បានទូទៅលើ
សម្រាប់ប្រាកដប្រជែងប៉ូឡូត និងអ្នកប្រាកដប្រជែងប៉ូឡូត ដែលបានបង្កើតឡើង ដោយប្រុងប្រយោជន៍ និងបាប្រឹកលើសេវាដែលបានបង្កើតឡើង ដោយប្រុងប្រយោជន៍ និងអ្នកប្រាកដប្រជែងប៉ូឡូត បានទូទៅលើ

ប្រជាធិបតេយ្យ នគរបាល សាស្ត្រ ពិភពលោក

និងការយោងដំឡើងប្រាក់សម្រាប់រាយក្តួនការសម្រេចសម្រេចក្នុងផលប្រព័ន្ធដូចជាប្រមកពី

បរាងស៊ីហើយក្នុងការសំដែនស្ថិជនក្នុងប្រព័ន្ធឌ្ឋានត្រីមត្រូវតាមច្បាជមួយ និងប្រាជែងរបស់ប្រាជែងនឹងជាម្លាស់។

កន្លករណ៍ទេ គួរស្របចំពោះការបកប្រែ ការងារទូទៅនិងការផ្តល់ប្រជុំដែលមានដំណឹង

ជំនាញទីមុខយោងត្រូវបាត់តាមទេរាជៈ ។ អ្នកទីនិយាយដែលបានប្រើបាន និងសាសនា

យើង មានជម្រើស-ជម្រើស ។ តាមការពិនិត្យ យើងត្រូវបានជម្រើសរោង ។ មានតួចម្លាយគត់ ។ ដែល

និយាយជាចម្លៃនាំ គឺការដែលសម្រេចសម្រាប់នូវប្រព័ន្ធឌីជីថទ្ធេ និងការយល់ហ្មត់

ហ្មសោហតុជល និងអំពើទម្រាប់ខ្លួន គឺត្រូវមនុដ្ឋែកប្រែកប្រែក ការពិត គឺដ្ឋែកប្រែក ក្នុងសាសនាគ្រប់ខ្លាតរកប្រកភាពដើម្បីត្រូវបានប្រើប្រាស់ នាយេះ ។

卷之三

អក្សរសាស្ត្រខ្មែរយើងវិនិច្ឆ័យសាសនា, ទស្សនវិធី, វិធានសាស្ត្រ, និរតិសាស្ត្រជាតាល់ និង ជាស្រីត មានពីមួយ មានបាន៖ ដឹងសំណងជួយខ្លួនមិនបានសំឡោះ នៅលើផ្ទៃកបអន្តរជាតិ និង កន្លែងចំណាយមួយ អគ្គបាយនានាដើម្បីនូវប្រជមិសកលាយក ។ បុរីណ៍ យើងមានសប្តាហ៍ស្វាយចំពោះសកាណទេ । ទីយើងអក្សរសាស្ត្រខ្មែររឿងកំរើដែល ដឹងជាប្រជាមាយក នវករ ។ ល្អ ។ បុព្វហេតុនូវ

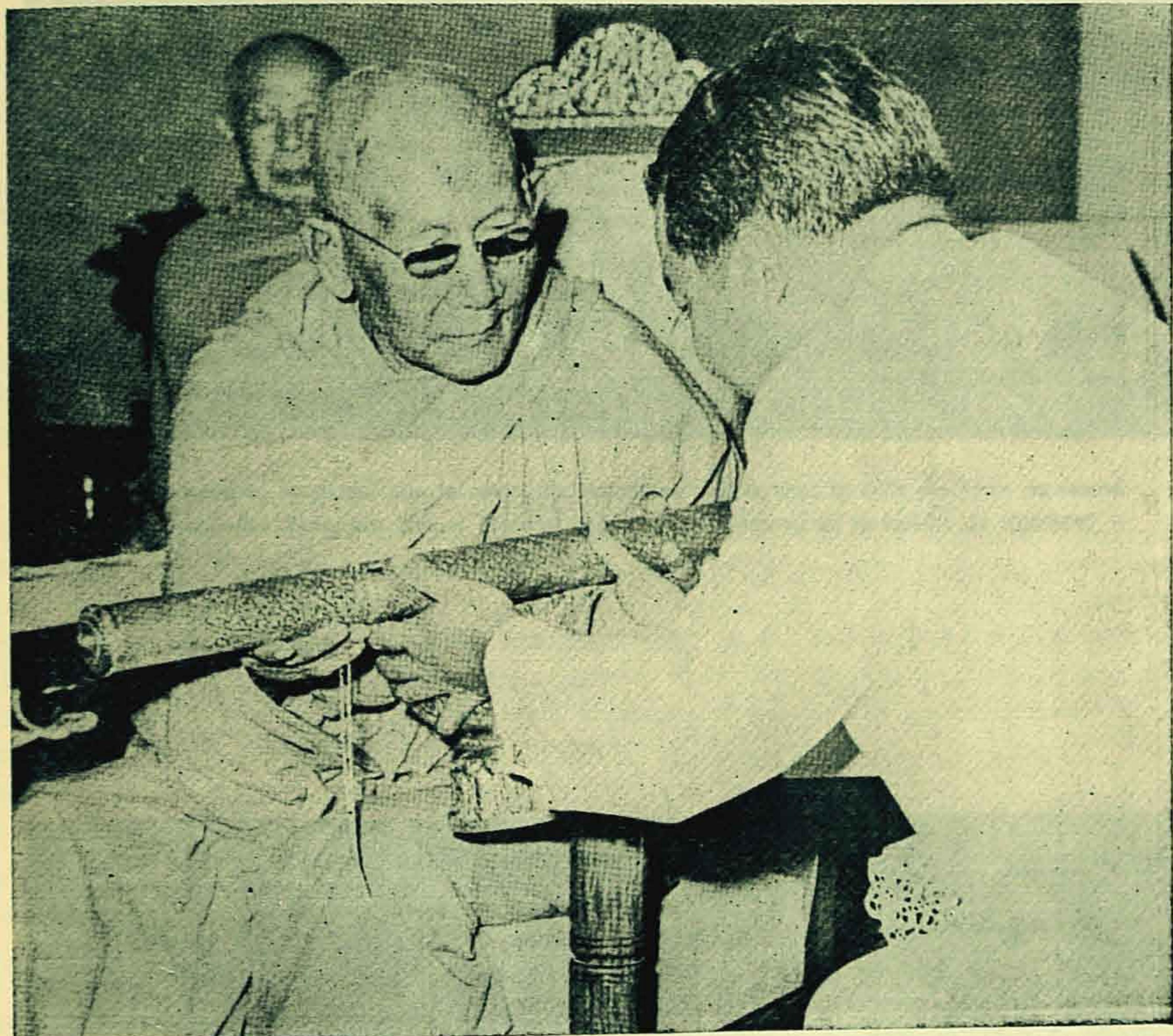
សកាតទទៅយើងទេ គឺជាលមកតែអំពីសម្រាប់និងព្រះកិរិយាស្ថាមកបែងដឹងយើង ព្រះអគ្គនាំរាជ
បុលរម្យបានកន្លែងចាលទៅបូហ៍ទេ ពីព្រះដួងបាននិងវិនិយោបស់ព្រះអគ្គ ។
អគ្គទូលាទុសត្រូវកន្លែងនិងយក្សរសាស្ត្របូហ៍បុលរម្យតាមទេ ប្រចាំថ្ងៃយើងកំណើនទាយបាយបុម្ភាន-
តម្រូវ មួយចាប់អគ្គតែតែកចំណោញលើយើង ដែលជាបាត់ដឹងទៅក្នុងពាណិជ្ជកម្ម ព្រះអគ្គនាថ្មីយើង
សំលរើជាបុម្ភាន មួយចាប់បានជាប់ បំណើកជននមួយជាតិយើងដែលមានគំនិតរឿងអនុរាជាតិ មួយចាប់រំលែ-
និងមុខនារាងនិងយើងបាយ បុម្ភានមុខព្រះស្ថិស្តិកដាករិញ្ញ កំណើនបស់គ្មានយាំងពីរូបត្រូវបុលមកដឹងយាលើក
តម្រូវអគ្គរសាស្ត្រជាតិរបស់ទីនាន ។ តែកនុវត្តនៅទេ សាធារណៈបាស់លើលេសលុបនិងមិនបែង
សាបសុទ្ធនៃសម្រាប់ព្រះស្ថិស្តិកដឹង ត្រូវ - ធម្មាន តែមួយព្រះអគ្គទេ កំត្រូវប្រាការបំប្លែណានិងបញ្ចាំង
ទីរំស្តីចិត្តនៃអគ្គរសាស្ត្របស់ប្រជែងជាតិយើងទាំងមួល ឡើលើកអនុរាជាតិ ។ តីជាកំពុង
សំណានជំសាស្ត្របស់យើង ដែលមានព្រះអគ្គសម្រាប់បាប្រើនិភ័យជាបុរីប្រើនិភ័យ ។ រួមការហើយសម្រាប់
ព្រះអគ្គជា “ព្រះរាជា” និងសាសនាដីស្តីជាបស់យើង, ហើយពិសេសឡាត់ត្រូវ ប្រភេទសាស្ត្រ
ប្រាស់ជាទូលកត្រាតុកព្រះអគ្គជា “ព្រះរាជា” និងអគ្គរសាស្ត្រខ្ពស់ប្រាកដ ។



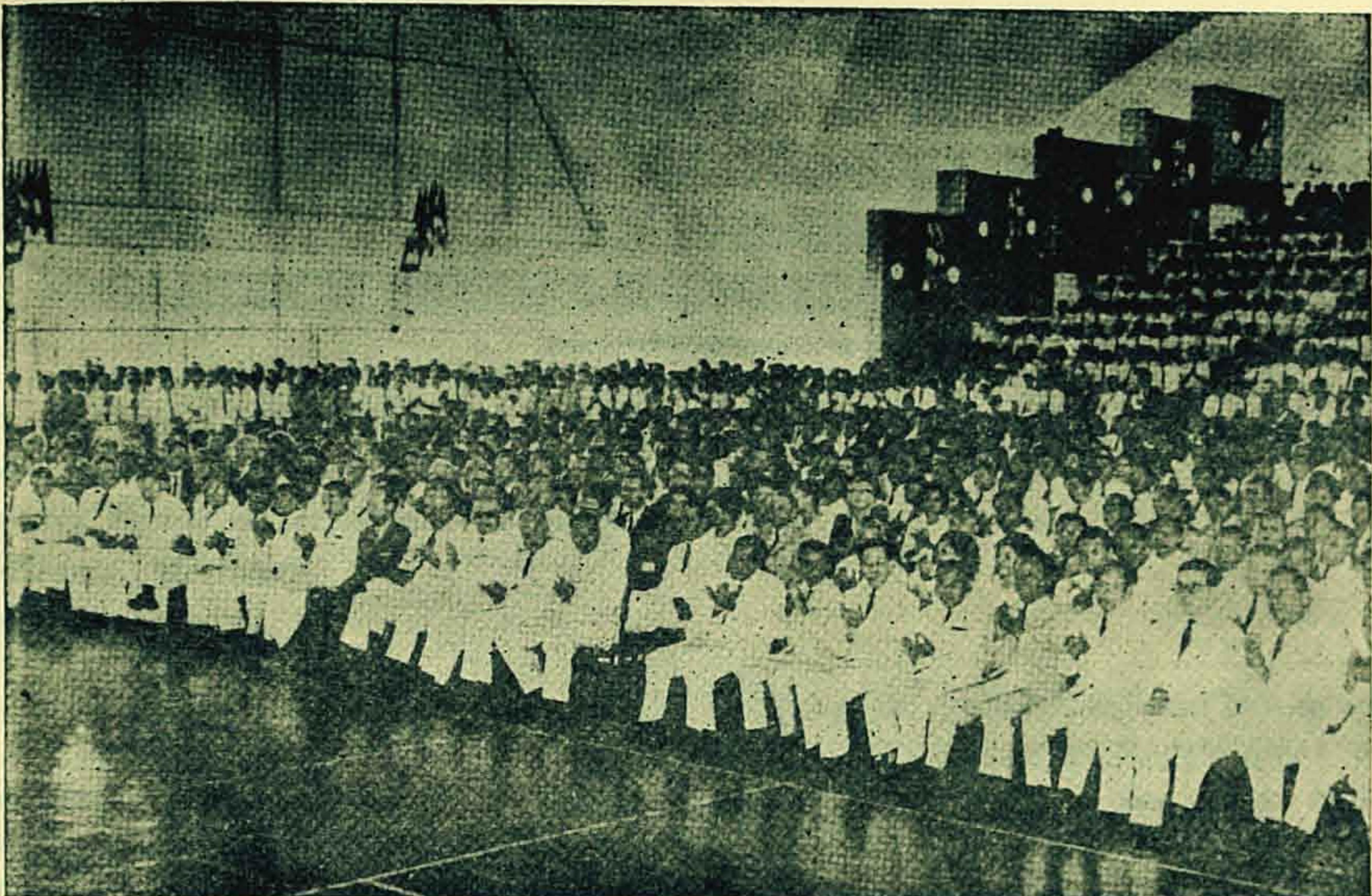
ពុំណិតនាសិត

បុរសអាជារេយ៍ ពុំផែលកំពុងទិន្នន័យរាជរាជៈទាំងពួងឡើយ បើកំពុង
ត្រកូល បុំកុងប្រទេសណា កែងធ្វើត្រកូល បុំប្រទេសនោះ ម្របានសុខស្តីការ ។

ធម្មបណ្ឌិតទៅ ពុំណិតនាសិត

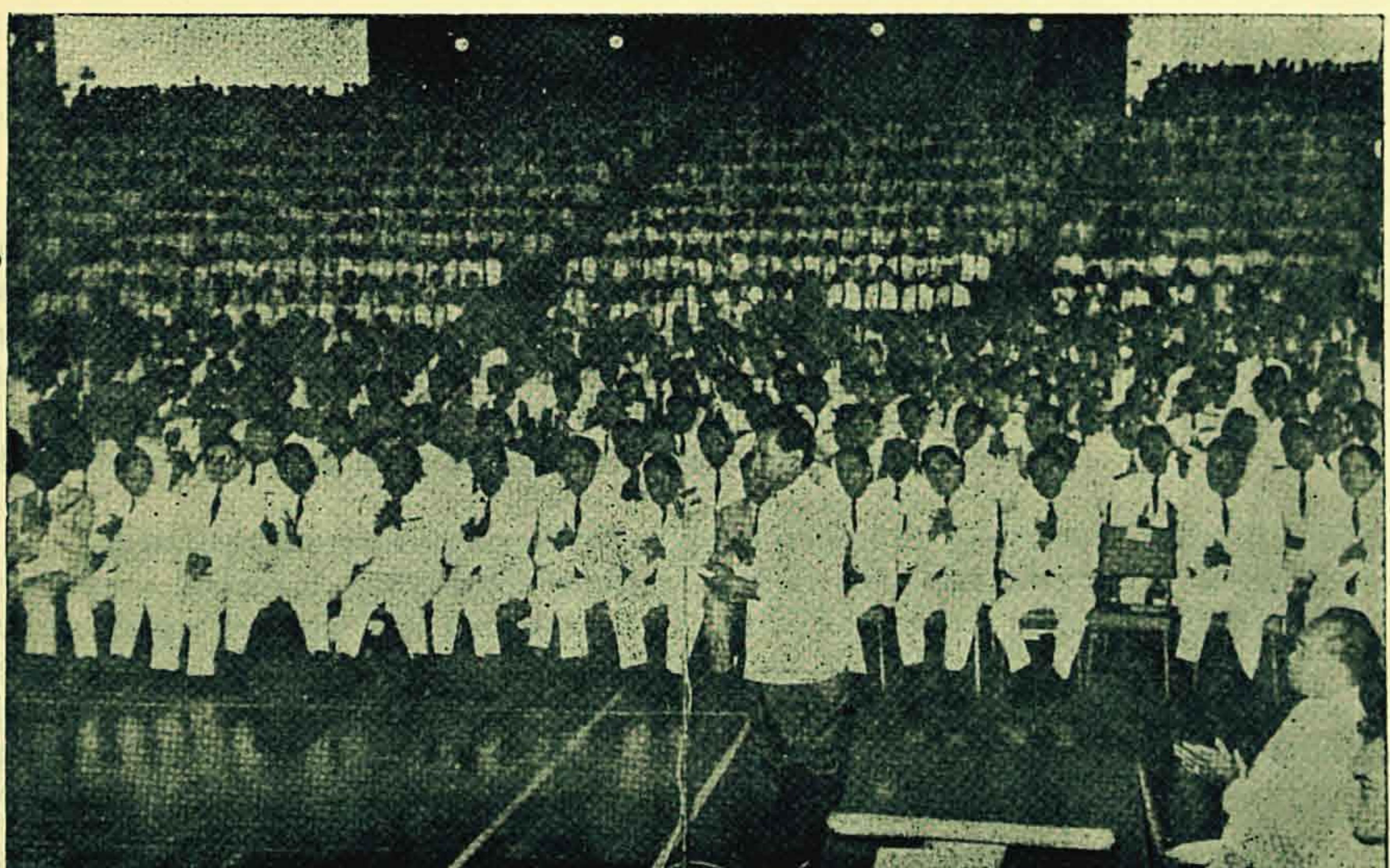


**Samdech, Chef de l'Etat, remet à son auguste titulaire
le diplôme de docteur ès-lettres khmères de l'Université Royale.**



L'assistance, et parmi elle le corps diplomatique, réunie dans la salle des fêtes du centre universitaire Sangkum Reastr Niyum, applaudit au moment de la remise du diplôme.

et surtout pour l'application des règles précises de prononciation et d'orthographe, et également pour l'œuvre pédagogique et littéraire de grande importance dont on peut voir à l'origine des progrès de la langue khmère, de son enrichissement et de son perfectionnement qui lui ont évité la sclérose qui guette les langues régionales des plus anciennes civilisations. Ainsi le docteur Siveth qui lui est étroitement associé recommande de se préoccuper sur le plan universitaire, une préférence que mal ne interdit son caractère.



L'assistance entend la lecture du procès-verbal des délibérations du jury qui examina les œuvres du Preah Sanghareach, lecture faite par le président de ce jury : le recteur PHUNG TON.

I'nservizio pubblico nazionale può essere approvato dal Consiglio
comunale se il consenso di tutti gli abitanti del comune è stato
ottenuto.

I'nservizio pubblico nazionale può essere approvato dal Consiglio
comunale se il consenso di tutti gli abitanti del comune è stato
ottenuto.

DISCOURS DE SAMDECH CHEF DE L'ETAT
A L'OCCASION DE LA REMISE
DU DIPLOME DE DOCTEUR ES-LETTRES
A SON EMINENCE
SAMDECH PREAH SANGHAREACH CHUON NAT

Vénéré Maître,

Respectés dignitaires et moines du Sangha,

Excellences, Messieurs,

Chers compatriotes,

LA cérémonie solennelle que j'ai l'honneur de présider aujourd'hui m'apporte une grande joie. Cette joie, je la dois à notre Université Royale qui a décidé d'honorer en l'auguste personne de Samdech Sangharaja le premier de nos savants en lettres khmères. Qu'il me soit permis de féliciter et de remercier les recteurs, doyens et professeurs pour une décision et un hommage qui consacrent une renommée acquise depuis très longtemps.

Samdech Sangharaja n'est pas seulement le premier par son ancienneté. Il l'est aussi et surtout par son érudition et son œuvre. Nous lui devons la rénovation de nos lettres, la fixation des règles précises de grammaire, de syntaxe, de prononciation, et également une œuvre pédagogique et littéraire de première importance. C'est lui qui est à l'origine des progrès de la langue khmère, de son enrichissement et de son rajeunissement qui lui ont évité la sclérose qui guette les langues véhicules des plus anciennes civilisations. Aussi le doctorat ès-lettres qui lui est conféré est-il la reconnaissance de sa prééminence sur le plan universitaire, une prééminence que nul ne saurait lui contester.

LES lettres khmères, profanes et religieuses, sortent d'une très longue nuit. La mise à sac et l'incendie d'Angkor par les Siamois ont été une catastrophe d'une ampleur dont toute l'histoire des grandes civilisations offre peu d'exemples. Imaginons en notre XXe siècle une horde de barbares envahissant un pays hautement civilisé et détruisant systématiquement tous les livres et manuscrits qui constituent le trésor historique, littéraire et scientifique accumulé patiemment pendant plusieurs siècles. N'oublions pas en effet que ces envahisseurs ignoraient l'écriture et étaient mus par une jalouse féroce à l'endroit de ces Khmers dont la civilisation leur semblait une insulte.

Certes les Siamois s'accaparèrent ce qu'ils purent de nos valeurs nationales, adaptant notre écriture, calquant notre administration angkorienne, transposant les bibles de notre littérature ayant échappé aux flammes. Mais, parallèlement et jusqu'au XVIIe siècle, les Siamois s'acharnèrent à détruire les palais que nous tentions de reconstruire et les bibliothèques très partiellement reconstituées de Lovék à Oudong. Tout fut mis en œuvre pour couper les Khmers de leur passé et ce que nous avons pu sauver se limite aux inscriptions gravées dans la pierre et à la tradition orale.

Aux Siamois succédèrent les Annamites qui s'efforcèrent, mais sans succès, de nous imposer leur culture. Jusqu'au XIXe siècle la cour royale qui depuis toujours protégeait et encourageait les arts et les lettres, la philosophie et la religion, fut condamnée à errer dans tout le pays pour échapper à ceux qui voulaient la détruire. Notre détresse fut telle que ni les annalistes, ni les poètes n'ont laissé de récits ou de chants de la geste khmère de cette

période tragique. Même notre bouddhisme devait être atteint et altéré par des pratiques et croyances superstitieuses défiant la pure doctrine du Bienheureux. Une tentative de rénovation fut pourtant commencée par Sa Majesté Ang Duong, mais de nouvelles guerres avec le Siam et l'Annam entravèrent ces efforts.



LE protectorat français nous apporta la paix mais nos protecteurs n'avaient évidemment aucun intérêt à une reconstitution de notre culture nationale. Pourtant une poignée de patriotes décida de réveiller la conscience nationale parmi nos compatriotes désabusés et de sortir de l'avilissement nos lettres et nos valeurs religieuses. Parmi ceux-ci figurait d'ailleurs mon grand-père paternel, le Prince Sutharot, ce qui lui coûta le Trône.

A cette époque Samdech Chuon Nat et Huot Tat... étaient encore très jeunes. Mais d'emblée ils s'imposèrent et prirent la tête de ce mouvement qui ouvrait le processus d'une véritable convalescence débouchant sur la renaissance qui se continue de nos jours. L'œuvre à accomplir était immense. Avec foi, courage, acharnement et—chose fort rare chez nous—with méthode, une pléiade de savants s'y attaqua. Certains tels mon grand-père, Samdech Lui EM et beaucoup d'autres sont morts à la tâche. Actuellement le dernier carré de savants, en particulier Samdech Chuon Nat et Huot Tat, continuent sans relâche dans la voie qu'ils se sont tracé.

De très grands progrès ont été faits pour épurer la langue d'emprunts étrangers et rendre toute sa signification au Dharma et au Vinaya du Bouddha. Je citerai à cet égard la magnifique édition du Tripitaka qui se poursuit avec régularité. Certains disent regretter le "modernisme" du mohanikaya, mais c'est là faire preuve d'une totale incompréhension. Débarrasser la religion de ses superstitions, de ses interprétations abusives, de ses fausses traditions et de tout un obscurantisme n'est aucunement "moderniser" le bouddhisme, mais le ramener à ses sources authentiques.

AVEC l'indépendance, la langue nationale doit occuper une très grande place et jouer le rôle qui lui incombe. Il convient de l'habiliter à être le digne instrument véhiculaire de cette indépendance nationale.

Chaque mot doit n'être utilisé que dans son sens exact. La confusion dans le choix des mots et l'imprécision dans l'expression des idées sont encore trop courants et il importe d'y remédier. La fixation des règles de la grammaire et de la syntaxe doit être complétée et nous avons surtout à enrichir le vocabulaire scientifique, technique, politique, littéraire.

Samdech Sangharaja est toujours vaillamment à la tête de ces mouvements de rénovation et de progrès culturel. J'ajouterais que, malgré son grand âge, il reste le plus actif, le plus productif, c'est-à-dire le plus jeune. Au Lycée bouddhique et à l'Université, dans les commissions et organisations littéraires, il est l'inspirateur et l'animateur. Pourtant cette tâche déjà écrasante ne lui interdit pas de rester un écrivain très fécond et aussi un poète à qui nous devons, entre autres, les paroles de notre "Nokoreach" qu'il écrivit au début de mon règne en 1941.

Notre littérature religieuse, philosophique, scientifique, philologique en pâli et en sanskrit a désormais une valeur universelle et prend place parmi les écrits des pays de très haute culture. Mais il nous faut, hélas, déplorer le bas niveau de notre littérature profane, romans, nouvelles, etc... La raison en est que Samdech et nos moines lettrés ne peuvent—and pour cause—participer à ce mouvement créateur.

Les responsables de cette littérature profane sont généralement obnubilés par la politique et l'idéologie ou encore par un mercantilisme qui les conduit à recourir aux procédés les plus discutables tant sous l'angle de la morale que du mauvais goût. Quant à nos compatriotes qui possèdent une vaste culture internationale, ils se montrent soit très maladroits dans l'usage de la langue nationale, soit trop occupés par leur carrière politique ou administrative.

Cependant les œuvres impérissables de Samdech Sangharaja Chuon Nat suffisent à elles seules à la gloire littéraire d'un pays et d'un peuple. C'est une très grande chance pour nous qu'il soit fils de notre Kampuchéa. Déjà Raja de notre sainte religion, il est aussi—and l'Histoire le reconnaîtra comme tel—Raja des Lettres Khmères.



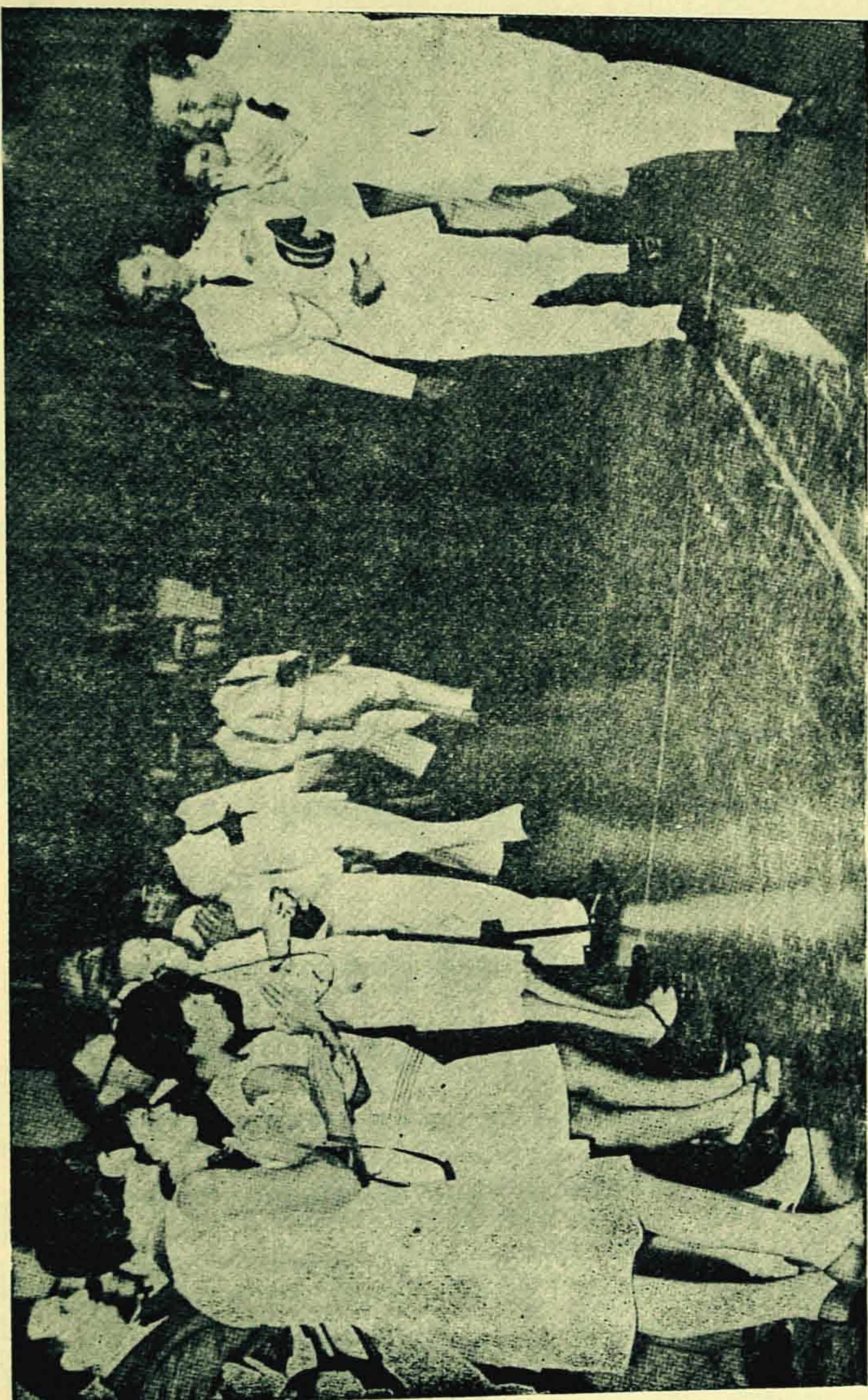
Rare est un homme bien-né !
Celui-ci ne naît pas partout !
Là où naît le sage,
sa famille obtient le bonheur.

Dhammapada N° 193

ព្រះបាទរង

ព្រះព្រៅនគរបាល
ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ

សាខាបាយ ៩ - ៦ - ៣០



Sandech se retire sous les applaudissements à l'issu de la cérémonie

ເບກາຜິກາແຜ່ນ

ពេជ្ជការណីជ្រាយតាមពិធីបាតិ

នៅពីកសមាតម មជ្ជមណ្ឌល កម្ពុជា
ទីស្ថាកំរារិបារិនុទាំងប្រចាំ

ពីចេរ្តអាងិក្ស ដៃ ៩ ខែមេធ្យ ឆ្នាំនេះជប់ចុះ ២ - ៥ - ៦៧

ក្រសួងពេទ្យ



សំខាន់បញ្ជីកសិរាណកម្ម ចេល្យចុងក្រោម កច្ចាល់ជ្រូន

សូមនិមស្តារបំពេះប្រែចប្រែកុណា ប្រែកជាកណៈ ហានុក្រោម ប្រែក

មេគិណា អនុគណៈ ព្រះនៅអង់ការប្រជាពលរដ្ឋ - ស្រីក - វត្ថុ ភ្នែកព្រះរាជាណាចក្រ

សូមទូលប្រទេស - សូមធ្វាប់ជាទុម - លាកដំពារ - លាកស្រើ និងពុទ្ធប់

សំណើនកច្បាយ

ក្រុង, ជាប់កដំបូងបំផុត ដែលទូលាងនេះបាន - ពីពេលករណា - ទៅលាង បាន

នំពាត់មានជ្រើន ១ ស្ថិតីសកម្មភាពនៃពួកសមាគម មធ្យមណ្ឌល កម្មសរដ្ឋ មក

ប្រចែន - ច្បាយ - ជូន ៩

ជាគំបូងទេន់ ទួលប្រាង់បង្កើ វ៉ាត្រេះករុណា វិញ្ញាន សូមធ្វើអត្ថាចិប្បីយៈ

១- អំពីធេដកំណែត និងការប្រើប្រាស់សមាគម កម្ពុជាដែល

៤- អំពើប្រាក់ភាគទាំង - អំណោយ វិសលសមាជីក - សមាជីក ត្រូវប្រកបដ

ប្រាណបន្ទុល់ជល់ហើយ ពីរដូចគម្រោង ក្នុងការសម្រេច ក្លឹងការណ៍



សារព័ត៌មាន និង ការងារ នៃក្រសួង និង ក្រសួង នៃប្រជាជាតិ

មុនមហាស្រោមនាក់លីកទី ២ ជនប្រុសស្រីអូកប្រាជសត្វបាបា ពុំស្ទើស្តាប់គា ពុំមានការ
ទាក់ទងគ្នាពេប្រាជសម្បយោទប្រាជសម្បយែទ្ធមួយ ។ កុំហ៊ាទ្ធផើយតែមនុស្សនិងមនុស្ស ស្រុម្បែតិយោះ
នឹងប្រាជសត្វបាបា ពីនៅៗ កែគេពុំស្ទើស្តាប់ដៃរ, ដូចប្រាជសវិវាទ កែគេពុំស្ទើស្តាប់ គេស្តាប់
ត្រីមតែតែណាបិន្ទាកំនើសសប្តានោះ ។ ចំណោកាន៉ីមុខមនុស្សអកតែណាបិន្ទាកំនើសស គេស្តាប់
ជុំឱយុទធទោះទៀត្រូច ត្រោះអ្នៀប្បានធានាថ្មានៗ ? ត្រោះហាតុតែប្រាជសត្វបាបា ពីនៅៗ កុំនុំ
ពិភពលោក ពីនិងមុល ប្រើតែធានាប់កុំនុំអ្នៀប្បានឯណានៅ និគមនិយម ។

អម្ចាលប្រធែសនិធីប្រធែស មនុស្សនិធីមនុស្ស ពុមានការស្តាប់គា ពុមានការពាក់ទឹនគាថៗ
ហើយ ចាប់បើយអើង្វីយដល់ព្រះពុទ្ធសាសនា បានឱ្យមានការសុខជុមានមួលត្រកូលគ្មានៗ
ពាក់លាក់ទេ ! ប្រាកដជាតតមួលត្រកូលគ្មានៗសារ៖ គឺមានតែមួយដំឡើង កិនប្រធែសរបស់ខ្លួន
មួយទីបុណ្យ៖ ហើយថែមពីនិងស្តីរមានការសម្របសម្រលច្បាប់បុលដ្ឋានជាមួយគ្មានៗ, ដូចតុនិភ័យ
ទែសវិវាយឯើងកិនជំនាញទោនេះមានគាបនិបនប កិនការពុទ្ធសាសនាប្រព័ន្ធដោយបើចេរ ដែលជាបៀត
មួយទាំងច្បាប់ទីនេះប្រធែសយ៉ាងព្រាកដ

ទេបតែក្រាយមហាស្ត្រីមាលាករលើកទី ២ គ. ស. ១៩៨៣ ៣. ស ២២៩៥ ព្រះក្រុណា
ព្រះនាន់សម្រាប់ ព្រះនៃពេតិមាណ - សិហនុ នូវ និង ប្រជែងប្រកាសចាមពារធនការជាតិប្រជែស
ខែមានគោលប្រជែសវិវាទត្រួមរោងមក ។ គមក ប្រជែសកម្ពុជា និងប្រជែសតុបតាបងទៅ
បានដកករជ្រើន ទេបពុទ្ធសាសនកម្មការព្រះពុទ្ធសាសនប្រជែស ហាកដ្ឋបង្កានគិត
ស្របតាម គោលពាណិជ្ជកម្មប្រជែស ពាក្យទិន្នន័យសំបុត្រិត្យ បានណាត់ពេលគារ និងធ្វើ
ការដឹបដ្ឋានសង្គមឈុយ នៅក្រុងការលោម (ការលម្អិត) ប្រជែសសំបានៗ (សំឡួន) នៅថ្ងៃទី
៩ មិថុនា ៣. ស. ២២៩៥ គ. ស. ១៩៨០ ។ កិនសង្គមឈុយនេះ មានប្រតិក្សានៃប្រជែសពុទ្ធសាស
នកម្ម ៤៩ ប្រជែស កាប់ពាំងប្រជែសវិវាទយើងដែល ដែលមាន សម្រាប់ព្រះមហាសុមាមជិបតី
(ត្នោត - ធម៌ត ដោកព្យាយាយ) សង្គមឈុយកិណ្ឌ:មហាផិកាយ ជាប្រជានគ់គណៈប្រតិក្សាទេ
រមប្រជិន ។ ប្រតិក្សានៃប្រជែសពុទ្ធសាសនកម្ម ៤៩ នេះគឺ :

១-	ប្រធែស	លង្វា
២-	-	ក្បុមា
៣-	-	ចំ
៤-	-	កិម្មុជា
៥-	-	លាន
៦-	-	ចិន
៧-	-	ដបុន
៨-	-	ក្បីរ៉ែ
៩-	-	ទីបេក់
១០-	-	មង្គលី
១១-	-	នេជ្ជោល
១២-	-	អស្សរាម
១៣-	-	ក្បុតាន
១៤-	-	សិគិម
១៥-	-	កណ្តាតា
១៦-	ប្រធែស	ចំគិត្យាន
១៧-	-	អង់គេស
១៨-	-	ចាកំង
១៩-	-	អូកាលី
២០-	-	អលីមាត្រ
២១-	-	ហ្មាំងឡុង
២២-	-	ធេក្បុសវាតិ
២៣-	-	ម៉ាលេហ្ឌុ
២៤-	-	សិង្ឃប៉ែរ
២៥-	-	ព្រៅកណាម
២៦-	-	ហារ៉ាយ
២៧-	-	អាប្រិក
២៨-	-	អូក្រុលី
២៩-	-	អាមេរិក

សំណានបំផុតក្រសួងព្រះមហាវិរក្សាក្រសួងនេះ ប្រធ័នបានឯកតានូវការដែលបានបញ្ជាក់ឡើង

បន្ទាយ មានព្រះមហាក្សត្រជុចប្រាខេសអនីគ្មែស, បុរីទីសសប់ដុតត្រជីវិជ្ជជម្លើនំ ទួលិន្ត
បញ្ហាប្រះពុទ្ធសាសនា ជាសាសនាបរិប្រជែង ដែលពុំពានមានរដ្ឋជម្លើនប្រាខេសណា ជុចប្រាខេយ។

សម្រាប់ប្រើប្រាស់
ជាការងារ និងការអប់រំ
សម្រាប់ប្រើប្រាស់
ជាការងារ និងការអប់រំ

ពេមក ពួកសមាគមពួកពាលក មជ្ជមណ្ឌលភ្នំកាត កម្រិចរដ្ឋ ប្រមានសីយកាតាព្វប៊-
បុណ្យ លើនវិថា ស្ថាប៉ពួកសមាគមពួកពាលក នទ្ទប្រាសសិទ្ធិវេហ៍យ នានប្រនាមជា
ពួកសេខាណជ្ជ ករម្មលើផ្លូវបុរាណ ពី គ. ស. ១៩៥៨

គោលបំណងនៃពុទ្ធកសមាតម កម្ពុជាអ្ន

៣. ក. ជាសមាគមានធម្មសាសនា ដែលរាជធានីបាលព្យានទួលស្ថាប័ប្រយោជន៍
សាធារណៈ តាមព្រះការក្រឹត្យ លេខ ២៧៤ ក. ច. ន. នូវថ្ងៃទី ៣ មិថុនា ឆ្នាំ ២៥០៣
គ. ស. ១៩៨០ ។

ព្រ. ក. មានគាលបំណងនិងកម្មវត្ថុ ៦១ ដូច ជូនទេ ?

១- ឯកត្រាមព្យាកសមាជិកកន្លែងការយកចុះពីរដ្ឋាក់ កន្លែងការធ្វើតាម និងកន្លែងការប្រតិបត្តិត្រឹមត្រួលតាមពាណិជ្ជកម្ម;

៤- របៀបចែងដោយមានជកភាព, សមគីភាព និងភាពរភាព រាយពួមមាមកដ្ឋ;

៣ - ដីរាយនិស្សនីត្រជម្របស់ព្រះសម្បទ្វបរមគ្រឿង;

៤- នាត់ប៊ូលដ្ឋីសកម្មភាពនឹងប្រជាសត្វា៖, ការសំក្លា, រប្បធម៌និងកិច្ចការដែលទទួលបាន
មនុស្សដែល;

៥- ឧប្រឹងប្រជនដើរការរកប់រន្តទ្វានសន្លៀកាត និងសុំដុំមរកនុមនុស្សជាតិជន ទ្វានសុភ-
មនុលដល់សត្វលាកជន ដោយរប្បធមជាមយនិនិមួយការដែលទេទៀត ដែលមានគោលបំណើជូបគា;

៤- បាត់ចំនួនធ្វើដំណើរទានមសារបច្ចនីយដ្ឋាន, សម្រាង៖ជល់រោគន ដែលបង់ទៅបញ្ជាក់
ដើម្បីបង្ហាញការងារប្រព័ន្ធសាសនាទូរសព្ទ ។

ព្រៃនបំពាល់គុណភាព និងមានបែនធានាអំពីសកម្មភាព ក្នុងទស្សនាដើម្បីព្យាយុក

ព្រៃកសមាគម កម្មដរដ និងក្រោមព្រះអធិបតីភាពនៃសម្បច្ចោះមហាសុវត្ថិយាយ ជ.ិ. ឬ.
ដោតពាណា ព្រះសង្កាត់បាក់ទី ១ ហើយនឹងដោយព្រះបរមាខ្សែបត្តមជ្ឈិនីស៊ូនព្រះមហាក្សត្រ
ជន ដោយការឧបត្ថម្លៃនព្រះរដ្ឋបាក់បាលជន ដោយការឧបត្ថម្លៃនសមាជិកប្រើបាន និងក្រុហស្ស
ជនបញ្ហាជិតជន ។ ឥឡូវនេះ ការឧបត្ថម្លៃដែលទ្វូន្យោត មានតែអំពីព្រះមហាក្សត្រ និងព្រះរដ្ឋ

នគរបាលក្រុងព្រោះនាមី

ព្រៃតការណ៍នៅទួលិកសមាគម កម្មដរដ្ឋ ដូចខ្លួនបែន្ទាន់លើនេះ គឺត្រួតពិនិត្យបែណា៖សង្គ
មីនីជាប់ ដើម្បីសម្របនូវគាលបំណងដ៏ល្អាច្នៃលើនេះ ដែលជាបាយតុល្យព្រៃតសាសនា និង
ប្រជសជាតិ មានឈ្មោះជាប់សំឡើងទីនេះ ហើយនឹងបានសុំសុំការពារកំយោរាការពាណិជ្ជ ។
ឯការចូលប្រាក់ជាការិកនាន់មានប្រើនធមុន តាមប្រកែទសមានីក ។ ចុនកណ្តាលដែលគោរព
ប៉ុតនឹងចូលប្រើនីតិ មានកំណត់ប្រាក់ ១៧០ រៀល ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ហើយនឹងបានទស្សនាដើម្បីពីពុទ្ធប្រកែដី ត្រូវបែងចែក ១៧០ រៀល ក្នុងមួយឆ្នាំ និងត្រូវបានទស្សនាដើម្បីពីពុទ្ធប្រកែដី ៣៨០ រៀល ក្នុងមួយឆ្នាំ ។
ការចុះឈ្មោះជាសមានីក និងការបង្ក្រាក់ការិកនាន់ ហើយកនោះក្នុងកំពង់ សូមចុះឈ្មោះបន្ថែម
ប្រាក់នៅទីស្ថាក់ការពួកសមាគម កម្មដរដ្ឋ នៃតួនាទីណាម ។ ហើយកនោះវិញត្រូវក្រោម សូមចុះឈ្មោះ
បង្ក្រាក់ការិកនាន់នៅលាងអនុគណៈប្រប្រើប្រាស់ តាមស្រករបស់ខ្លួន ។ ហើយដើរក្នុងកំប្រាការពួកប្រាក់
លាស់ សូមសរុបក្រើអនុគណៈប្រប្រើប្រាស់ ឬស្ថាមនីរស្ថាក់ការពួកសមាគមនៅរាជធានីភ្នំពេញ ក្នុងកំពង់ ។
សូមមែនចុះឈ្មោះជាសមានីកបង្ក្រាក់ការិកនាន់តាមសង្គ ! សូមបង្រាប់គារពួកប្រាក់ !

សុមអរគុណ

សូមជំនបុណ្យទៅការមួយ

విష్ణు - శ్రీ

លំដាប់នៅនេះ សូមជួននាមសប្បរសដទ ដែលធ្វើការទាំង និងអំណោយដល់ហ៊ុបញ្ញីក-
សមាគម មជ្ឈមណ្ឌល កម្មដៃដែល ប្រចាំឆ្នាំ និងរៀនកលវ៉ែ ដូចខាងក្រោមនេះ :

ក- ផ្លូវការតទាន

នៅក្នុងឡាត់ពេញ :

១- សម្រាប់ត្រៃសង្ស័យ គណៈមហាផីកាយ កន្លមយ៉ែ ១០៥ ត្រួវបាន
ត្រៃសង្ស័យត្រូវបានគ្រប់ម្លែយឡាត់ពេញ ១៦០៥០០

២- ត្រៃសង្ស័យ ស្រី - បាយ ម្លែយ៉ែ ១០៥ បានបានគ្រប់ត្រូវបាន ១៦០៥០០

៣- សហដីន រស់ - ឯកម ដែល ១៦០៥០០

៤- សហដីន មេរី - មុខ ដែល ១៦០៥០០

៥- សហដីន ភ្នំ - និន ដែល ១៦០៥០០

ខ- ផ្លូវការពិសេស :

១- គហបតាតី នៅក - សុដែត ម្លែយ៉ែ ១០០៥ បានបានគ្រប់ម្លែយឡាត់ពេញ ១.៦០០៥០០

២- គហបតាតី តាត់ - ឯុទហាន ដែល ២១១ហ៊ុយ ៦០០៥០០

៣- លោកស្រី ស្រី - ឆ្នាំ ដែល ២១១ហ៊ុយ ៦០០៥០០

៤- លោកស្រី ឬណា - បន្ទប់នា ដែល ២១១ហ៊ុយ ៦០០៥០០

៥- គហបត់ តាត់ - ហានអាន ដែល គ្រប់ម្លែយឡាត់ពេញ ១.៦០០៥០០

កិច្ចកំពង់ស្តី :

តាមរយៈសាលាអនុគណៈស្រីកសំរោះទេស :

១- ត្រៃសក្រីនយកទៅគណនានាម ស្អែក - យន ម្លែយ៉ែ ១០៥ បានបានគ្រប់ម្លែយឡាត់ពេញ ១៦០៥០០

២- នាង បុប្រឈាន - គីមវិហ កម្មរៀន សង្កាត់រហំនគ្រូល ១៦០៥០០

៣- ធមាសក បុប្រឈាន - ជន ធមាសក ឬប្រឈាន ១៦០៥០០

៤- ធមាសក ពាណ - សន សង្កាត់ត្រពាំងគន ១៦០៥០០

៥- កំក អុន - សុរីណា កំកប្រែបច្ចេក សង្កាត់សេនដី ១៦០៥០០

៦- កំក អុន - សុរីណា កំកប្រែបច្ចេក សង្កាត់សេនដី ១៦០៥០០

សូមស្វែបុណ្យេសន ពេលក្រាយនឹងមានផ្លាយដូចត្រួតពីរបៀបទទៅទៅ] ។

ពួកសមាគម កម្មដរដ្ឋ សូមធ្វើសប្តិកសវន្ទីម និងទីនុកទុកប្រាជៈទីយ លើព្រះពេជ្រាប់គុណ
ប្រាជៈមេគុណ ប្រាជៈលាយអជិក គ្រប់គ្រាន់អសក្សន្ទាងការណា ចក្ខុវិស៊ិទំនួល ពួកបៀវស៊ិទំនួល
ប្រាជៈមេគុណ ប្រាជៈលាយអជិក គ្រប់គ្រាន់អសក្សន្ទាងការណា ចក្ខុវិស៊ិទំនួល ពួកបៀវស៊ិទំនួល
ប្រាជៈមេគុណ ប្រាជៈលាយអជិក គ្រប់គ្រាន់អសក្សន្ទាងការណា ចក្ខុវិស៊ិទំនួល ពួកបៀវស៊ិទំនួល

សំឡុងពួកសមាគម កម្មដរដ្ឋ សូមបន្ទាន់កាយគោរពលា ប្រាជៈគុណមាសត្រប់ប្រាជៈអគ្គ និង
ពួកបៀវស៊ិទំនួល សូមរវិចាទំសាប់នាទីយីន្ទនេះនៅពេលក្រាយ] ។

រាជតីស្វែន្ទី !



ពួកសាធារណ៍

កំមើលដាយបុណ្យថា បុណ្យបន្ទិចបន្ទិចកាលណាត្រឹះយនឹងឯកជន ដូចក្នុងដែល
បើកតម្របចេញកម្ពស់ទុកនោវីរាល យុទ្ធជីជំនួយកំណាក់ទីកក្រោង
កំខាន យ៉ាងណាមិញ្ញ, ឯកាសនូវបុណ្យមួនបន្ទិច មួនបន្ទិច យុទ្ធជីជំនួយ
ពេញដោយបុណ្យ កើត្រាប៉ែន្ទោះដោ ។

នម្រមនុកជា ធមត្ត

របស់មិនកែវគ្នា ៥ យ៉ាង

ମୁଖୀ କେଳ୍ପାଣ୍ଡତ୍ ପିଲ୍ଲ
ମୁଖୀ ଷକ୍ତିଶ୍ଵର ଦେବ

ឯក្រុង ព្រាសនីសម្រាប់ និង
ឯក្រុង ភាគចុះឈាន់ និង

មិត្តស៊ីដោយវិជ្ជាមិនមាន,
ស្រួលស៊ីដោយព្យាគិមិនមាន,
សំបុត្រិស្រឡាត្រក់ស៊ីដោយខ្ពស់មិនមាន,
កម្បាំងស៊ីដោយកម្បុមិនមាន ។

អធិប្បាយអក្សបទទី ១

ចំណួនដៃជាយកទិន្នន័យ

ជាយាយក្រុង៖ មនុស្សមាត្រកំពើ ដែលកែតមកកន្លែហក ត្រូវតែស្មើរករឿងកំបាណេះការបចំដីន
ទ្វាមាននៅប្រជាបន្ទិប្បកន្លែង មិនគឺបានាយុទ្ធប្រជាបន្ទិប្បកនៃនាក់នាក់អន្តែនៅក្នុងកំបាំង។

ហេីយអាន់ពីនឹងផ្លូវការលើមតិសមាង បុញ្ញាត់ទ្វារគុចុយនត្រប់រោលានោះពុំដានទួរឲយ

ଟାଙ୍ଗକାଣ

វិធានការងារមិត្តភកដែន

មិនមែនជូបមិកដោនា។

វិជ្ជាមុគ្តល់ជាន់ណាស់

បើក្រោនចេះដឹងគ្នាប់តាមហើយ

ការមំប្រើជនយើងរាល់ខេរា

ជ្រើយបានតាមគ្រឿងមាលទេរីយ ។

គិរកែចាស់កេងកំពោនេកីយ

កំក់យក្សយទូយពីរដ្ឋក្រុង ១

អធិប្បាយអភិបន្ទុំ ២

ស្រុតទេស្តែងាយព្រាសនិជាន

មនុស្សបុរាណុស្សណា ដែលមានប័ត្រក្រកប្រកបដោយបុស្សាន់ព្យាបាទ ការពើនេះ រកបាត់
ប្រព័ន្ធបំផ្តាញប្រជាមាននិងសប្តាក៏ស្អុះ រហូតដល់កាយនិងដីនៅអាកដវិទ្យាល័យ មនុស្សបុរាណុស្ស
នៅក្នុងប្រព័ន្ធដែលមានប័ត្រក្រកប្រកបដោយបុស្សាន់ព្យាបាទ ការពើនេះ រកបាត់
សត្វជាន់អស់នៃបុរាណុស្សណាត្រូវក្រោម ឬក្នុងប្រព័ន្ធដែលមានប័ត្រក្រកប្រកបដោយបុស្សាន់ព្យាបាទ ការពើនេះ រកបាត់
កែត្រួចឱ្យក្នុងកាយរបស់មនុស្សសត្វ មានរោគក្នុងក្រកប្រព័ន្ធ និងរោគក្នុងប្រមុះជាដែម
រោគជាន់អស់នៃ និមិត្តការបាត់ ព្យាបាទ ក្នុងប្រព័ន្ធដែលមានប័ត្រក្រកប្រកបដោយបុស្សាន់ព្យាបាទ ការពើនេះ រកបាត់

ធនសប្បភ័ណ្ឌ ពិនាស សត្វរម៉ូនស្តីនិងព្យាជិទ ក្រឡេសត្វរីយិនអបរកុបាយគុរោះ
ម៉ឺនទិន្មបកុបាយ ពុំនាង់សាត ឲយិនស្តីនិងកកម្មាំនិតលប្រធំនិងសត្វរីព្យាកុបាយ សត្វរានេះ
ធនប៉ុមានអាណុភាពយាយអនុអប់យាន ៤០ កមនអបនិនប្រព័ន្ធយិនគ្រប់ពាលបាយទិទ

ជាក្រុង គិដម៉ែត្រមាត់នេះ យើង ត្រូវបានឱ្យមានទីតាំង ហើយ តើ តុលាង នឹង ពេះមនុស្ស មានបុរាណ

នៅពេលបុមិកកីត្តិការប្រើនយោន្តណាកំ កំពុងរាជតម្លៃប្រចាំនឹងព្យាយារៈបានទូរឈឺ ប្រព័ន្ធផ្យាជិ

នៃមានសម្រាប់កែតបញ្ជាផ្លូវការយេងតែមួយ ហើយមិនបោះព្រមចិញ្ញាតបញ្ជាផ្លូវការទេ ប៉ុ

ស្រីបកាយមាននៅជាគរបណ្តា ព្រាសចំកេវបែងតែមាននៅជាគរបានៗ ហើយការពេញចិត្តនៃប្រព័ន្ធ ។

ព្រោចនៃជាមហាសត្ថិរម្បយដែលការិប់ជុំតាន អាប់ជ្រាប្របកាយរបស់មនុស្ស ក្នុងលាក

ដោយតតិយាតិយលម្អិនអកណា និមួយទីរីយ តែងចេច្ចូលប៊ន្ទាក់អំណារ ចេន ហើយកករដពាក

សាប់យា មមនុស្សសត្វជាយដ្ឋីមនុញ្ញជីវិត លើដែលបិទុកក្រោនទម្ពក់ឡាក្តួនមប្រកីសបក់

ស្មោះ តែមានមេត្តាក្នុងរាបនីចបនបានសំឡើយ ។

បែងចុះពេលយើនក្នុងរដ្ឋបាលមូល? យើនមិនក្នុងរដ្ឋសប្តាហ៍នទេ ត្រូវតែដឹងទូទៅព្រម្យាស់
ថា យើនសុខនៃមានសត្វរបាយជាទីប្រចាំខែ សត្វនោះខាងក្រោមត្រូវមានប្រឡិអំណាបជានសត្វរបាយ
ក្នុង ។ ដើម្បីតួលប្រធ័ននិនសត្វគឺព្រាណ ក្នុងមានអំណាបគ្របសង្កែលរបាយយើនបានតុ
ឡាយនៃនោះ មានតែខ្សោយមួយគិត យើនត្រូវប្រមូលផ្លូវកន្លែងទៅមកគឺពេញលេញ ប្រការ មានសម្រាប់
ជាមិន ដែលទុកដ្ឋានសនាដំនឹង ទៅសិរីយប់ប្រតិបត្តិតាមមកគឺពេញលេញ ជាប់ពី
បំផុត យើនគឺនិនមានជាអំពើ គារបង្ហាញសត្វគឺព្រាណ ។

၁၁၇

ព្យាជិជាសត្វមួយយ៉ាងដំ
ឃើញភាគកំពុកស្តីទេនរឡើយ
ធម្យតាមនុស្សលូងវិដ្ឋាន
ដូចសំណាក់សោក់តាមរាង

អធិប្បាយអគ្គបទទី ៣

សេចក្តីសង្កែរក្នុងស្ថាដាយខ្លួនមិនមែន

ប៉ុតក៍ អគ្គភាពទាំងមួលក៍ នូមមកបារាំង អតា បុសការ់ដែលអាចទាន់ការពាណិជ្ជការ
រៀមធមជល់នូវទីក្រឹម ។ កើនុសនិងក្រោមានជាតិទីកើនុសជាមួយ ការបារាំង អតា ។ កើនុសទៅនីង
ពាក្យជា អតា ប្រចាំថ្ងៃ គឺសំដែរយក្រុបការកាយរបស់មនុស្សស្ថិតៗនៅក្នុង
កាយរបស់ជនកើនុស ពាក្យនៅក្នុង របស់ដែលមានវិញ្ញាណ ដូចបុត្រស្ថាមកើនុស និងគោគក្រុប
ពាក្យនៅក្នុង របស់ដែលត្រូវឱ្យនិញ្ញាណដូចមាសប្រាំកំដៅដែលកើនុសទៅនីង និងទៅនីងក្នុង
និងទៅនីងក្នុង និងទៅនីងក្នុង និងទៅនីងក្នុង និងទៅនីងក្នុង និងទៅនីងក្នុង និងទៅនីងក្នុង

ជាន់សប្តកីចា ជម្រតាមទុស្សកន្លែហក ពេជ្ជស្រឡាញកាយនិវប័ណ្ឌ ដែលរបាកសន្តត្តបាបាទ
ទៅនៃជាន់ដឹង ជាន់អ្នកដែលប្រើបានវត្ថុអ្នគ្រប់យ៉ាវ ម៉ោនមានអ្នកណាមួយស្រឡាញអ្នកដែលប្រើប័ណ្ឌអ្នក ព្រឹត្តិស្ស
និងទូទៅប្រើបាននៃជាន់ និងពំបាត់យាយនៅថ្ងៃចាប់ពីថ្ងៃមនុស្សដែលមានរាយល្អម៉ោន ដោយ
បារម្ភសម្រួលុស្សមនុស្សដែលមានរាយពីការជាម៉ោន មានរោគបូជ៊ាវកំឡុងជាម៉ោន កំឡុងពេជ្ជស្រ-
ឡាញទូទៅជាន់ជាន់អ្នកដែលប្រើបាន ទោះប៉ុណ្ណោះប្រព័ន្ធបានក្នុងខែមីនា ប្រព័ន្ធសម្រាក់ដែលមានតម្លៃ ដូច

មាសប្រាំកំពុងនៅព្រៃជាម៉ែម ដែលគេការប៉ា ជាថ្មីស្រឡាញរបស់គេ កំគើនតែមិនស្រឡាញស៊ីទេ
និងវិធាន អ្នកដែលស្រឡាញរបស់ពីនឹងនៅលាយៗយ៉ាស្បូនរកជាយម៉ឺនគិតនៅឯឈាត់ កំព្យាជំតែគេ
ស្រឡាញនិងរបស់គេ ទិបាទនៃស្បូនរកមកដើម្បីជាប្រជុំដួយទំនុកបម្រិជីនិងនោះជាន់ សប្តាហ៍នៃ
គុរប្រជាបុតចម្លើស្សួលុខាក្តីលាក ដែលគេនិងដើរការណារអី គ្រប់យ៉ាង កំសុំទៀតប្រារព្យាគិតដល់និង
របស់គេជាមុន ដូចក្នុងឈូលដែលធ្វើការទ្រូវគេ កំព្យាជំតែបង់បានថ្មីឈូល នៅឯឈាត់ដែលរក្សាខេតុ
ទ្រូវគេ កំព្យាជំតែបង់បានរដ្ឋាន និងអ្នកដែលធ្វើការក្នុងក្រសួងណាមួយ កំព្យាជំតែប្រាប់ប្រាប់ជន
គិតប្រព័ន្ធផ្លូវការជាមុន ដើម្បីទំនុកបម្រិជីនិងរបស់គេជាមុន ហេយទិបាទទំនុកបម្រិជី
អ្នកដែលនៅក្នុងនៅឯឈាត់ទៅជាតានក្រាយ ។

មនុស្សទាំងនេះដែលគេធ្វើអ្វីទេ ដែលម្បៀនប្រាយជំនួយរបស់គេ ព្រោះតែគេស្រឡាញទៅនានាតែ
ព័ត៌មន បុណ្ណជម្ពារបស់មនុស្សកន្លែង ប្រើនពេញលាយកន្លែងការវារដែលមានប្រាយជន៍ កន្លែង
បច្ចប្រព័ន្ធឌីកកាយឱ្យ មនុស្សរាយបាយបំពេញការកុសល ជាប្រាយជនប្រជាពលកន្លែងជាតិមុខ
បុណ្ណនេះ ប្រើនប្រព័ន្ធដែលតាមអំណោបាបអក្សសលលាមកក្រក មានសេបក្តីលោក សេបក្តី
ក្រកាមិន និងសេបក្តីរដ្ឋិនការប្រជុំជាន់មែន ប៉ែយ៉ាន់នេះនឹងហាបាប្រឡាញទៅមុខបាន អ្នក
ប្រាយជនទ្វាយមានព្រោះពុទ្ធដោយឯម តែនឹងទ្វាយៗហាបាបមនុស្សសូប៉ុទ ធ្វើឯណាសេដបានស្របតាមប្រព័ន្ធ
ដល់នេះទេ ។

ពាណិជ្ជកម្ម

អត្ថាជាតិ៍ស្រឡាញ់នេខ្លួន
កំគុចយ៉ើនធ្វើបាបដីថោកទាប
មនុស្សខែបាំស្រឡាញ់ខ្លួន
គ្មានគិតបុណ្យបាបដីសខ្លា

ជួរកែចំព្រឹនម្បសុភាព
ទីបអត្ថភាពយុវាតកីឡូក្ខក់
បីកច្ចាក់ចិមខុនបំពុននៅ
ហោកហោចាសុបំខុនវិញ្ញទេអីយ ។

អធិប្បាយអតិថិជន

କତ୍ରିବେ ହେବାଯକତ୍ରିନାମ

ពាក្យជា កម្ពោន់ ដោពាក្យកណ្តាលមិនបានប្រាកដជាល្អ មិនបានប្រាកដជាមាត្រកែទ្វាខ្សែយទេ
ឡានប៉ូច្បូលកំហៈជា កម្ពោន់ ដោមាត្រកំហៈជា កម្ពោន់ ។ បុរីនឹងប៉ូគេជាកំសលប្បអភិសលនា មុខទៅ

ធនសបក្តាបា កម្មៈនីតិំនអស់ពេលបៀវិនកម្មៈនីរបសកម្មាច្វីយ ។ កម្មៈនីមនុស្សនិនអមនុស្ស^១
មានទូគោ, មារ, ព្រះសុខ, ព្រះព្រហ្មជាដើម រហូតដល់សត្វតារបានជាទឹបិជ្ជត កម្លិនសេនិនកម្មៈនី
កម្ម ព្រះចាសត្វលោក ចំនួនអស់សុខតែបិន្តកនាងអំណាបកម្ម កម្លេនេះជានិនាកម្មៈនីវា ស
អាបុណ្យបន្ថីបសត្វលោក ចំនួនមួលព្រះនៅកនាងអំណាបកម្ម ហើយព្រះកិន្តនៅកនាងហានធៀន ។ ធន ។
កុសលកម្មីដល់អកណា ធនធៀន ធនបំពេញដោយកាយហាប័ត្តិ អាបុណ្យទាំងអ្នកនៅព្រះនៅកិន្តកនាង
សុគត់ ។ ចំណោកទានិនអកុសលកម្មីដល់អកណា ធនធៀនបំពេញដោយកាយហាប័ត្តិ អាបុណ្យអក
នោះជួនព្រះនៅកិន្តទូគត់ នោះប៉ុមានកម្មៈនីកាយ, កម្មៈនីច្បឹង, កម្មៈនីញាតមត្តជាដើមប្រើប្រាស់
ណាក់ដោយ នៅតែមិនអាបាករំនួចប៉ុល់ មិនព្រះអកុសលកម្មីដល់បានច្បីយ ព្រះអកុសលកម្មីនោះ
មានកម្មៈនីវា ដើម្បីសំរួលនិងការកំណើន ។ គ្រូសាធុដនចំនួនឯ្យាយដែលជាអ្នកប្រាប់ប្រែក
ចំនួនកនាងបច្ចុប្បន្ន និងបរាលោក ត្រូវតែបែកសារនកុងដៃអកុសលកម្ម ហើយវិប្បិជ្ជបំពេញកុសលកម្មព្រឹ
រីយ ។ នៅ កុសលកម្មីនោះនឹងអាបនាំអស់លោកអ្នកចំនួនឯ្យាយ ព្រះនិលយកលទ្ធផល គំសបក
សុវត្ថិភាពប្រាប់ប្រែក ចំណោកទានិនអកុសលកម្មីនៅឯ្យាយ ។

ଶାନ୍ତିକାଣ୍ଡ

កម្មាធែងអីមិនសំខើរដោយកម្ម

កម្មណាកែវលនាំទូរបាត់សុខ

កម្មណារដែលនាំឡើចានប្រ

ប្រព័ន្ធសង្គមកូយាករូយា

ពិភពលាស់ត្រូវបានកំណត់ឡើង

គិតចំណាក់ទុកក្នុងផ្ទឹង

គិតបន្ទក់រាជា

នឹងបានជាត្រូវក្នុងលោកនាយក

ព្រះសាសនមូន ពិធី - តុល

ស៊ីថ្វលាត

១ ក្បាល	២៥ \$ 00
ប្រចាំឆ្នាំ	៥០ \$ 00

ម៉ែត្រិកប្រជាពលរដ្ឋទៅ

លោក ទាត់ - បុណ្ណុល អគ្គហេរពីរនៃពួកសមាគម-

កម្មដើរដុំ នៅភូមិខេត្ត សាស្ត្រ ភ្នំពេញ ។

Monsieur TEA - BOUN LONG Trésorier Général
de l'Association des Bouddhistes au monastère
d'Unnalom à PHNOM-PENH.

